

คู่มือครุ
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4
(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)

กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข

กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือครุ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4

(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)

ชื่อหนังสือ : คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4
(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)

บรรณาธิการ : วนิดา ชนินท์ยุทธวงศ์
อุษา พึงธรรม
ประวิต เอราวรรณ์
ชาจิตราตน์ บุณพันธุ์ฉัย

จัดพิมพ์โดย : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต

ประเภท : คู่มือ

พิมพ์ครั้งที่ 1 : เมษายน 2546

จำนวนพิมพ์ : 1,000 เล่ม

ออกแบบ : ออกแบบ วัฒนกุล

พิมพ์ที่ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึก

พระบรมราโชวาท

S.9

ເຢັວໜີນທຸກຄົນມີໃຈຕ້ອທກາກກຳທົ່ວເລື່ອໃຫ້ກາຕຳ
ທີ່ໄວ້ເປັນປັບປຸງຫາແກ່ສັຄນປະກາດໃຈ
ແກ້ຈົງທີ່ຕ້ອທກາກຈະເປັນຄົນດີ ມີຄວາມສໍາເລົ້າ
ມີສູນະ ມີເຕີຍຣັຕີ ແລະ ອຸ່ນວຸມກັບຜູ້ອື່ນ
ໃຈດ້ວຍໆການບັນລຸ້ມ ແຕ່ການທີ່ຈະບຽບລຸ້ມຈຸດປະສົງນັ້ນ
ຈຳຕ້ອງອາຫັນຜູ້ແນະນຳ ຄວບຄຸມໃຫ້ດຳເນີນໄປ
ໂດຍຄູກຕ້ອງ ໃນຮຽນະໜາກທີ່ເປັນຄຽງ ເປັນອາຈານຍໍ
ເປັນຜູ້ບໍລິຫານການສຶກໝາ ທ່ານຈະໜ່ວຍແຫ່ງໄດ້ມາກທີ່ສຸດ
ເພວະມີສົນຄວບຄຸມດູແລ້ໄລຫຼືຈອຍໆຖຸກາ ດັ່ນ
ຮອງລ່ອນມາຈາກບົດມາຮາດາ

ທີ່ມາ : ຕອນහີ່ງຂອງພະບໍມາໂຫວາຫ
ພຣະບາທສມເດີຈພຣະເຈົ້າອູ້ໜ້ວ
ໃນພິທີພຣະຈາກທານປຣິດຸນູາບຕວ
ນິສິຕ ມສວ.ປຣະສານມິຕຣ
ວັນອັງຄາຣີ 28 ພຸດສະພາກຍນ 2515
ໜ້າ 67 (Bertalanffy, 1968)

คำนำ

ด้วยกรมสุขภาพจิต ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนโดยมุ่งหวังว่านักเรียนจะได้เติบโตอย่างมีคุณภาพรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคม พัฒนาด้วย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งความมุ่งหวังนั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและ ความพัฒนาของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน อีกทั้งมีการประสานงานกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง อย่างใกล้ชิด รวมถึงหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และ จากการที่ สังคมปัจจุบันประสบกับปัญหาต่าง ๆ และการมีเทคโนโลยีการสารสนเทศที่ทันสมัย

ว ด ๖ ธ ร ว

ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตและจิตใจของผู้คนอย่างมาก ก่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา มากมาย แม้แต่เยาวชนก็ได้รับผลกระทบนั้นเช่นกัน ซึ่งเยาวชนเหล่านั้นยังเป็นเด็กวัยเรียน ที่ ต้องการความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดต้องการคำแนะนำนำร่องจากผู้ใหญ่ บางครั้ง ก็ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านเข้ามาในชีวิตอย่างเร่งด่วนต้องการความรัก ความเข้าใจจากผู้ใหญ่ โดยมีพ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่สุดของสถาบันครอบครัวในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และมีครูทุกคนโดยเฉพาะครูที่ปรึกษาซึ่งตามหลักการแล้วจะเป็น บุคคล ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด เป็นผู้ท่านน้าที่ดังกล่าวแทนพ่อแม่ ผู้ปกครอง เมื่อเด็ก ๆ อยู่ที่โรงเรียน

กรมสุขภาพจิต จึงได้ร่วมมือกับกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น โดยมุ่งหวังว่าครูทุกคนสามารถให้ความดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้ทั้งด้านการส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียน ด้านการป้องกันมิให้ปัญหาเกิดขึ้นหรือ ลูกلامมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยง และสามารถแก้ไขปัญหานักเรียนในเบื้องต้นได้ ทั้งนี้ให้มีการทำงานอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ ซึ่งแสดงถึงการทำงานที่มีคุณภาพ มี มาตรฐาน ด้วยเหตุนี้ การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงสามารถ ดำเนินการได้ เพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคงอยู่ยาวนานและนำไปสู่ ซึ่งเป็น การดำเนินงานที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งให้ทั้งนักเรียน บุคลากร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน รวมทั้งกระบวนการการทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

กรมสุขภาพจิต ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่เสียสละ ร่วมมือร่วมใจกันจัดทำ เอกสารฉบับนี้ สำหรับลูกหลาน ด้วยดี เพื่อความมุ่งหวังที่จะให้โรงเรียนมีแนวทางดำเนินงาน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบต่อไป

อธิบดีกรมสุขภาพจิต

คำชี้แจงการใช้ออกสาร

เอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ฉบับนี้จัดแบ่งเป็น 2 ตอน เพื่อให้ง่ายต่อ การศึกษาทำความเข้าใจและการนำไปใช้ กล่าวคือ

ตอนที่ 1 กรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการนำเสนอภาพรวม และความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 2 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการนำเสนอองค์ประกอบของระบบ วิธีการและเครื่องมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยครุทุกคนสามารถศึกษาและนำไปใช้ได้ ดังนี้ด้วยกิจกรรมที่ครุที่ปรึกษาพึงตระหนักรและดำเนินการ เช่น

1. การจัดทำระเบียนสะสม
2. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)
3. การจัดกิจกรรมโถมฐาน
4. การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)
5. การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน
6. การสื่อสารกับผู้ปกครองของนักเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ครุที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สามารถทำงานอย่างมีคุณภาพ มุ่งผลที่นักเรียนแล้ว โรงเรียนควรミニการจัดฝึกอบรมเพิ่มพูน ความรู้ ทักษะต่าง ๆ แก่บุคลากรดังกล่าวด้วย เช่น ทักษะการปรึกษาเบื้องต้น วิธีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) เป็นต้นโดยพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของ โรงเรียน

ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นอกจากโรงเรียนจะศึกษา จากเอกสารฉบับนี้หรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมจาก กรมสามัญศึกษา กรมสุขภาพจิต และกรมวิชาการแล้ว ยังสามารถขอคำแนะนำ ปรึกษาหารือ จากโรงเรียนน่าร่องทั้ง 7 โรง คือ

1. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
2. โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร
3. โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม กรุงเทพมหานคร
4. โรงเรียนวัดสังเวช กรุงเทพมหานคร
5. โรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร
6. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
7. โรงเรียนย่านดาวรุ้งชูปัฒน์ จังหวัดตราชวิเชียร

คณะกรรมการฯ จัดทำเอกสารหัวข้อเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นการจุดประกายให้กับ ทุกท่านได้ดำเนินงานที่มีคุณค่าอันยิ่งใหญ่และน่าภาคภูมิใจ นั่นคือ การสร้างเยาวชนให้เป็น คนดี มีความสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข เติบโตและอกงามอย่างมีคุณภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ พัฒนาด้วยสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
คำชี้แจงการใช้เอกสาร	ข
ตอนที่ 1 : กรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1
• ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1
• วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	2
• ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
• ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3
ตอนที่ 2 : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4
• ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4
• แผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของครูที่ปรึกษา	4
• องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	7
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	8
2. การคัดกรองนักเรียน	13
3. การส่งเสริมนักเรียน	18
4. การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	22
5. การส่งต่อนักเรียน	26
บรรณานุกรม	30

หน้า

ภาคผนวก

ตัวอย่างวิธีการเครื่องมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 31

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1. ระเบียนสะสม 32
2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก 41

การคัดกรองนักเรียน

1. เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 53
2. แบบบันทึกการคัดกรอง 55
3. แบบสรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล/ห้องเรียน 57

การส่งเสริมนักเรียน

1. กิจกรรมโข้มรูม และแบบบันทึกสรุปผลการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง 58
2. กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และแบบบันทึกสรุปผล 66

การป้องกันและแก้ไขปัญหา

1. การจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน 82
2. แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล 86
3. แบบบันทึกสรุปรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา 88

การส่งต่อ

1. แบบบันทึกการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษา 89
2. แบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน 90

คณะกรรมการจัดทำเอกสาร

92

ตอนที่ 1

กรอบแนวคิด ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนานักเรียนให้เป็นนักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมoral ที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกเหนือจากการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มี pragmatics เช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแสวงขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากร ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต ของงาน เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

บทบาทของครูที่กล่าวมานั้นคงมิใช่เรื่องใหม่ เพราะมีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอและได้ดำเนินการมาบานแล้วนับตั้งแต่อดีตจนได้รับการยกย่องให้เป็นปูชนียบุคคลแต่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบที่มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้วความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่าง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคมต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามมาตรฐานชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ (5)) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็นทำเป็นรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบุคคล márada ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ในการปฏิรูปวิชาชีพครุ ซึ่งเป็นการพัฒนาครุให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถสามารถมีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษาด้านปัจจัย คือ ครุ ที่ระบุในมาตรฐานที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้อง กับบทบาทหน้าที่ของครุในการพัฒนานักเรียน คือการมีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุนทรียภาพจิตที่ดี พร้อมที่จะแนะนำและร่วมกันแก้ปัญหาของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า ครุ ต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครุมืออาชีพ คือ นอกจากราชการที่ทำหน้าที่ครุผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียน การสอนให้แก่นักเรียนแล้ว ยังต้องทำหน้าที่อื่นๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ ทั้ง ดี เก่ง มีสุข ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานด้านผลผลิต คือ นักเรียน ในการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 4 ที่มุ่งให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 5 มีสุนทรียภาพและ ลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา มาตรฐานที่ 6 รู้จักตนเอง พึงตนเองได้ และมีบุคลิกที่ดี มาตรฐานที่ 7 มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ปลดปล่อยสิ่งสกปรกออกจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวได้ โดยผ่านกระบวนการ ทำงานที่เป็นระบบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับมาตรฐานด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 1 ที่ให้โรงเรียนมีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 4 มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง บุขุน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการจัดและพัฒนาการศึกษา ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ซึ่ง ครอบคลุมทั้งด้านปัจจัยด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ

กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา จึงตระหนักรถึงความสำคัญที่จะต้องมีระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพ ใน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิด หลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการ ที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนา เพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำงานของทุกคนที่มีส่วน เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือบุขุน

วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือบุนชน มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับทราบประเมินได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัจจุห
2. สัมพันธะระหว่างครุภกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
5. นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักรถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสมำเสมอ

2. ครุทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักรถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

3. คณะกรรมการหรือคณะกรรมการทุกคน ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะ อย่างสมำเสมอตามที่กำหนด

4. ครุที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครุทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน

5. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่องค์ความรู้แก่ครุที่ปรึกษา/ครุประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่อง ทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสมำเสมอ

ตอนที่ 2

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

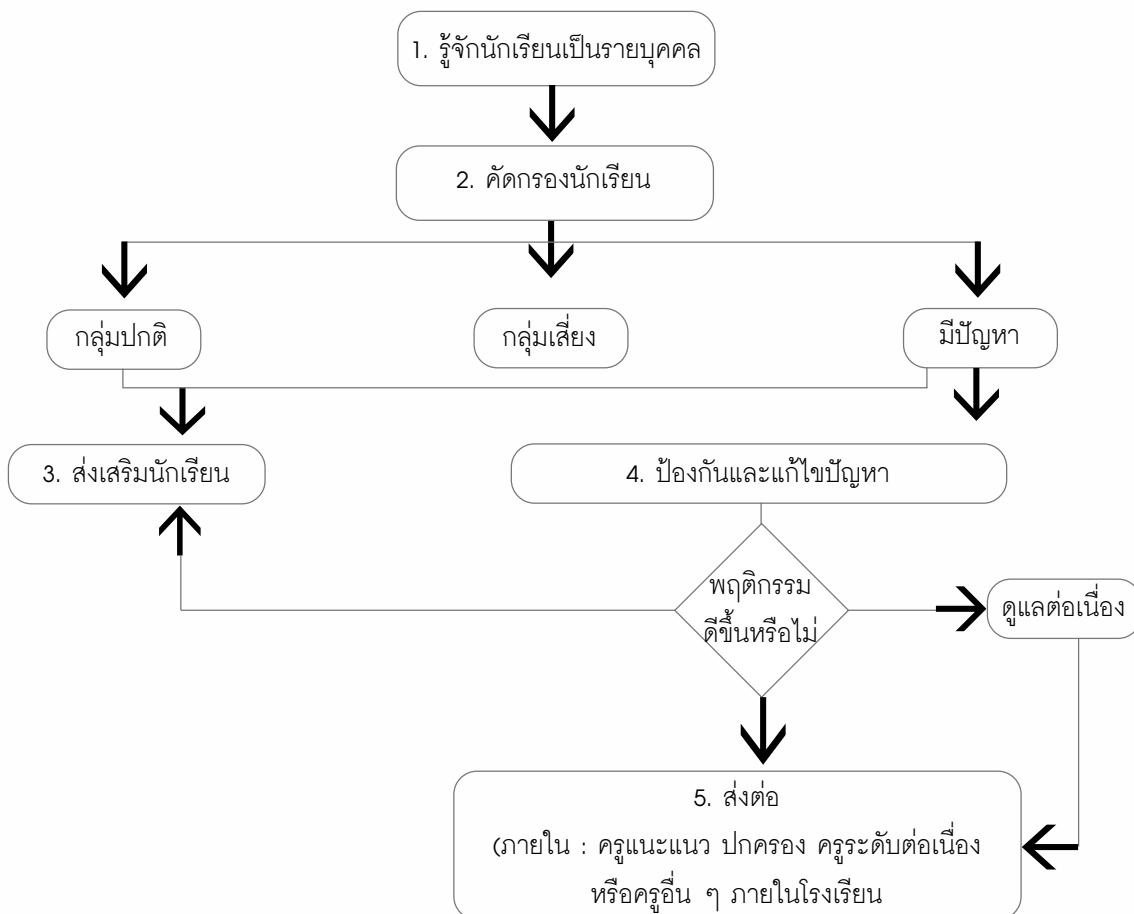
ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครุที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครุที่ปรึกษา หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน

การดูแลช่วยเหลือ หมายรวมถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและ เครื่องมือสำหรับครุที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากการสารเสพติด

แผนภูมิ

แสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครุที่ปรึกษา

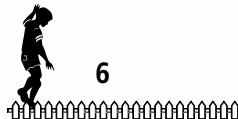

กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ที่แสดงในแผนภูมิ เป็นความรับผิดชอบของครุพักรึกษาติดตามกระบวนการ โดยมีการ
ประสานหรือรับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครุพักรึกษาติดตามกระบวนการโดยมีการ
ชี้มีวิธีการและเครื่องมือตัวอย่างสรุปได้ ดังนี้

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล <ul style="list-style-type: none"> 1.1 ด้านความสามารถ <ul style="list-style-type: none"> - การเรียน - ความสามารถอื่น ๆ 1.2 ด้านสุขภาพ <ul style="list-style-type: none"> - ร่างกาย - จิตใจ พฤติกรรม 1.3 ด้านครอบครัว <ul style="list-style-type: none"> - เศรษฐกิจ - การคุ้มครองนักเรียน 1.4 สารสภาพติด 1.5 ความปลอดภัย 1.6 ด้านอื่น ๆ เช่น ด้านเพศ 	ศึกษาข้อมูลจาก <ul style="list-style-type: none"> 1) ระเบียนสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ 3) อื่น ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) - การสัมภาษณ์นักเรียน - การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน - การเยี่ยมบ้านนักเรียน - แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง 	1) ระเบียนสะสม <ul style="list-style-type: none"> 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ 3) อื่น ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) - การสัมภาษณ์นักเรียน - แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และการเยี่ยมบ้านนักเรียน - แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง
2. การคัดกรองนักเรียน <ul style="list-style-type: none"> 2.1 กลุ่มปกติ 2.2 กลุ่มเสี่ยง 2.3 กลุ่มนี้ปัญหา 	วิเคราะห์ข้อมูลจาก <ul style="list-style-type: none"> 1) ระเบียนสะสม 2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ 3) แหล่งข้อมูลอื่น ๆ 	1) เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน <ul style="list-style-type: none"> 2. แบบสรุปผลการคัดกรอง และช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) แบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
3. การส่งเสริมนักเรียน (สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม)	<p>จัดกิจกรรมต่อไปนี้</p> <p>1) กิจกรรมไฮมรูม (Homeroom) 2) ประชุมผู้ปกครองขั้นเรียน (Classroom meeting) หรือ 3) กิจกรรมอื่น ๆ ที่ครุพิจารณา ว่าเหมาะสมในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น</p>	<p>1) แนวทางการจัดกิจกรรม ไฮมรูมของโรงเรียน</p> <p>2) แนวทางการจัดกิจกรรม ประชุมผู้ปกครองขั้นเรียนของ โรงเรียน</p> <p>3) แบบบันทึก/สรุปประเมินผล การดำเนินกิจกรรม</p> <p>* ไฮมรูม * ประชุมผู้ปกครองขั้นเรียน * อื่น ๆ</p>
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา (จำเป็นอย่างมากสำหรับ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา)	<p>1) ให้การบรึกษาเบื้องต้น</p> <p>2) ประสานงานกับครูและ ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อการจัด กิจกรรมสำหรับการป้องกัน และการช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาของนักเรียน</p> <p>2.1 กิจกรรมในห้องเรียน</p> <p>2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>2.3 กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy)</p> <p>2.4 กิจกรรมซ้อมเสริม</p> <p>2.5 กิจกรรมสื่อสารกับ ผู้ปกครอง</p> <p>2.6 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเข้าค่าย</p>	<p>1) แนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียน 5 กิจกรรม</p> <p>2) แบบบันทึกสรุปผลการ คัดกรองและช่วยเหลือนักเรียน เป็นรายบุคคล</p> <p>3) แบบบันทึกรายงานผลการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน</p>

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
<p>5. ส่งต่อ</p> <p>5.1 ส่งต่อภายใน</p> <p>5.2 ส่งต่อภายนอก</p>	<p>1) บันทึกการส่งนักเรียนไปยังครุฑีเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป เช่น ครุแนะนำฝ่ายปกครองครุประจำวิชา ครุพยาบาล เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งต่อภายใน</p> <p>2) บันทึกการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกโดยครุแนะนำหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการ</p>	<p>1) แบบบันทึกการส่งต่อของโรงเรียน</p> <p>2) แบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน</p>

หมายเหตุ โรงเรียนสามารถเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมือนั้น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ระบุเพื่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามความเหมาะสมของสภาพโรงเรียน

องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

- การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- การคัดกรองนักเรียน
- การส่งเสริมนักเรียน
- การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- การส่งต่อ

แต่ละองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าว มีความสำคัญ มีวิธีการและเครื่องมือที่แตกต่างกันไป แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันซึ่งเอื้อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1. ความสำคัญ

ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครุภ์ที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกทางซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้หรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

2. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ครุภ์ที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. ด้านความสามารถ แยกเป็น

1.1 ด้านการเรียน

1.2 ด้านความสามารถอื่น ๆ

2. ด้านสุขภาพ แยกเป็น

2.1 ด้านร่างกาย

2.2 ด้านจิตใจ - พฤติกรรม

3. ด้านครอบครัว แยกเป็น

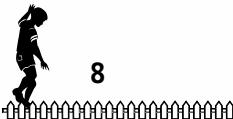
3.1 ด้านเศรษฐกิจ

3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน

4. ด้านสารเสพติด

5. ด้านความปลอดภัย

6. ด้านอื่น ๆ ที่ครุพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ด้านเพศ

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบ

ข้อมูลนักเรียน	รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ
1. ด้านความสามารถ	
1.1 ด้านการเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา - ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละภาคเรียน - พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียน เป็นต้น - ฯลฯ
1.2 ด้านความสามารถอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน - ความสามารถพิเศษ - การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน - ฯลฯ
2. ด้านสุขภาพ	
2.1 ด้านร่างกาย	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนสูง น้ำหนัก - โรคประจำตัว ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การได้ยิน การมองเห็น - ฯลฯ
2.2 ด้านจิตใจ - พฤติกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - อาการนิ่มเต็ว / วิตกกังวล - ความประพฤติ - พฤติกรรมอยู่เมื่นิ่ง / สามาธิสัน - บุคลิกภาพเก็บตัว / จื้อยาย - ฯลฯ
3. ด้านครอบครัว	
3.1 ด้านเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ของบิดา มารดา / ผู้ปกครอง - อาชีพของผู้ปกครอง - ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียน - ฯลฯ

ข้อมูลนักเรียน	รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ
3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนพื้นทอง/บุคคลในครอบครัว - สถานภาพของบิดา มารดา - บุคคลที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียน - ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว - ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม - ความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว หรือ การใช้สารเสพติด การติดสุรา การพนัน เป็นต้น - ๆๆ
4. ด้านสารเสพติด	<ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมที่แสดงออก พฤติกรรมในชั้นเรียน - การใช้จ่าย
5. ด้านความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> - สุขภาพและบุคลิกภาพ - สถานภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อม - ข้อมูลการเดินทาง - การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน - ๆๆ

3. วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญคือ

1) ระเบียนสะสม

2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ

3) วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมผลงาน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง ซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย เป็นต้น

1) ระเบียนสะสม

ระเบียนสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครุที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาทำความรู้จักนักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอ หรือมีข้อสังเกตบางประการ ก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครุอื่น ๆ หรือเพื่อน ๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่าง ๆ หากครุที่ปรึกษาดำเนินการได้

รูปแบบและรายละเอียดในระเบียนสะสมของแต่ละโรงเรียน มีความแตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละโรงเรียน แต่อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

ระเบียนสะสม เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและเก็บไว้อย่างดีมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเด็กอื่น ๆ มารือค้นได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้กับครุที่ปรึกษา และมีตู้เก็บระเบียนสะสมให้เรียบร้อย

ระเบียนสะสม ควรเก็บรวมรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปีการศึกษา หรือ 6 ปี การศึกษา และส่งต่อระเบียนไปยังครุที่ปรึกษาคนใหม่ในปีการศึกษาต่อไป หรืออาจจัดครุที่ปรึกษาตามดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จนจบมัธยมศึกษาในแต่ละตอน หรือจบ 6 ปีการศึกษา ก็ได้ (ดูตัวอย่างระเบียนสะสมในภาคผนวก)

2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) (โรงเรียนอาจนำเครื่องมืออื่นมาใช้แทนก็ได้)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวนেื่องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครุที่ปรึกษามีแนวการพิจารณา นักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก เป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมัน ซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศไทย อยู่รูป เพราเมียก์ความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่นักนัก คณผู้จัดทำของกรมสุขภาพจิต โดยแพทย์หญิงพรพรรณพิมล หล่อตระกูล เป็นหัวหน้าคณะได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและความตรงของแบบประเมิน และหาเกณฑ์มาตรฐาน (Norm) ของเด็กไทย

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก มี 3 ชุด คือ

- ชุดที่ครุเป็นผู้ประเมินเด็ก
- ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินเด็ก
- ชุดที่เด็กประเมินตนเอง

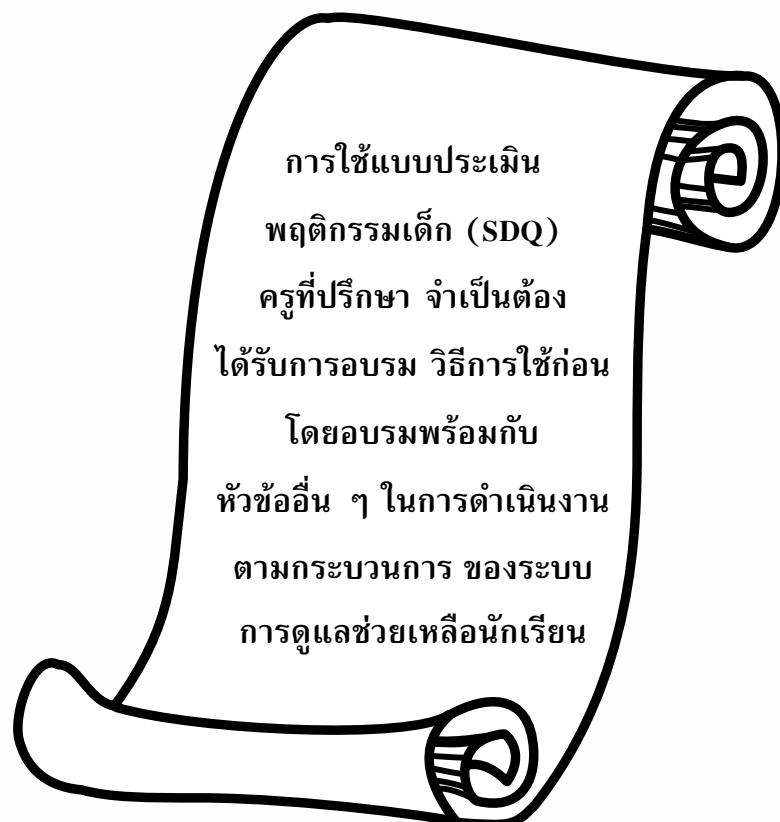

ทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหาและจำนวนข้อ 25 ข้อ เท่ากัน ทางโรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความแม่นตรงยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรให้แบบประเมิน ทั้ง 3 ชุด พร้อมกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมานะ

(แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก การให้คำแนะนำ และการแปลผล ดูในภาคผนวก)

3) วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ

ในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระบบที่เปลี่ยนสะสมและแบบประเมินพฤติกรรมเด็กไม่พอเพียง หรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติมอีก ครูที่ปรึกษาอาจใช้วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมอื่น ๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น

2. การคัดกรองนักเรียน

1. ความสำคัญ

การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน แล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2. กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน

การจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการให้บริการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษามาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะมีอยู่บ้างมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจะเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตน ถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (sensitivity) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อการช่วยเหลือ นักเรียน ก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติ แตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้

2. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครุภูมิเพื่อการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใด จึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา

(ดูตัวอย่างเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและแบบสรุปผลการคัดกรองในภาคผนวก)

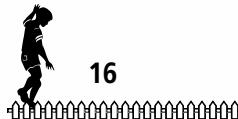
**สำหรับประเด็นการพิจารณาเพื่อจัดทำเกณฑ์คัดกรองและแหล่งข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนแต่ละด้าน
มีตัวอย่างตามตารางด่อไปนี้**

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. ด้านความสามารถ		
1.1 ด้านการเรียน	1) ผลการเรียนที่ได้ และความเปลี่ยนแปลงของผลการเรียน 2) ความเอาใจใส่ ความพร้อมในการเรียน 3) ความสามารถในการเรียน 4) ความสำมำเสมอในการมาโรงเรียน เวลาที่มาโรงเรียน การเข้าชั้นเรียน	- ระเบียนสะสม - วิธีการอื่น ๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การได้ข้อมูลจากครุที่เกี่ยวข้อง กับนักเรียน เป็นต้น
1.2 ด้านความสามารถอื่น ๆ	1) การแสดงออกถึงความสามารถพิเศษที่มี 2) ความสนใจ ความสนใจ และผลงานในอดีตที่ผ่านมา 3) บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน 4) การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	- ระเบียนสะสม - วิธีการอื่น ๆ เช่น การได้ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียน แฟ้มสะสมผลงาน พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียน เป็นต้น
2. ด้านสุขภาพ		
2.1 ด้านร่างกาย	1) ความปกติ ความพิการหรือความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน เป็นต้น 2) โรคประจำตัว 3) ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนัก กับส่วนสูง 4) ความสะอาดของร่างกาย	- ระเบียนสะสม - วิธีการอื่น ๆ เช่น การสังเกต การสอบถามจากครุพยาบาล จากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองสำหรับนักเรียน ม.1 - ม.6 เป็นต้น

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
2.2 ด้านจิตใจ-พฤติกรรม	<p>1) สภาพอารมณ์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ความวิตกกังวล หรือ ซึมเศร้า</p> <p>2) ความประพฤติ</p> <p>3) พฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีผลกระทำต่อการเรียน ความสามารถพิเศษและการปรับตัวของนักเรียน เช่น พฤติกรรมที่อยู่ไม่นิ่ง สามารถพิเศษและการปรับตัว</p> <p>4) ความสัมพันธ์กับเพื่อน/ครู/ผู้ปกครอง การใช้สารเสพติด การลักขโมย การทำร้ายตนเอง พฤติกรรมทางเพศ ที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ระเบียนสะสม - แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) - วิธีการอื่น ๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การได้ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียน จากการสอบตาม เป็นต้น
<p>3. ด้านครอบครัว</p> <p>3.1 ด้านเศรษฐกิจ</p>	<p>1) ผู้ทารายได้ให้ครอบครัว</p> <p>2) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ภาระหนี้สิน</p> <p>3) ความเพียงพอของรายรับกับรายจ่าย</p> <p>4) จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับ และใช้จ่ายในแต่ละวัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ระเบียนสะสม - วิธีการอื่น ๆ เช่น การได้ข้อมูลจากเพื่อนนักเรียน หรือจากนักเรียนโดยตรง เป็นต้น
3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน	<p>1) ความสามารถในการคุ้มครองดูแลนักเรียนได้อย่างปลอดภัย และเหมาะสมของผู้ปกครอง</p> <p>2) ความเหมาะสมของสภาพที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ระเบียนสะสม - วิธีการอื่น ๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง หรือจากกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
	<p>3) ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เช่น อบอุ่น หรือมักทะเลาะเบาะแส้ง ใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจไปปัญหา ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียน เช่น ชื้น เมื่อลอย แสดงออกถึงการไม่อยากกลับบ้านเป็นต้น</p> <p>4) การใช้สารเสพติด สุรา หรือเล่นการพนัน รวมถึงความเจ็บป่วยเรื้อรัง / รุนแรงของสมาชิกในครอบครัว</p>	
4. ด้านสารเสพติด	<p>1) พฤติกรรมที่แสดงออก</p> <p>2) พฤติกรรมในชั้นเรียน</p> <p>3) การใช้จ่ายเงิน</p> <p>4) การคบเพื่อน</p> <p>5) สุขภาพและบุคลิกภาพ</p> <p>6) สถานภาพทางครอบครัว และสิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสังเกต - การสัมภาษณ์ - การคัดกรอง - จากประสบการณ์
5. ด้านความปลอดภัย	<p>1) พฤติกรรมการทำงานที่สร้างความปลอดภัยให้กับตนเองและผู้อื่น</p> <p>2) จิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลการเดินทาง - สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
6. ด้านอื่น ๆ เช่น ด้านเพศ เป็นต้น	พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลง จากเดิมซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดี ขึ้น หรือมีความเม้มหมายสมที่ส่ง ผลกระทบต่อความสามารถ สุขภาพ และการดำเนินชีวิต ^{ประจำวันของนักเรียน}	- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน - การสัมภาษณ์นักเรียน - จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น เพื่อนนักเรียน เป็นต้น

3. การส่งเสริมนักเรียน

1. ความสำคัญ

การส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครุพี่ครุแม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

2. วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมนักเรียน มีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

- 1) การจัดกิจกรรมโขมรูม (Homeroom)
- 2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)

1) การจัดกิจกรรมโขมรูม

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
<p>● กิจกรรมโขมรูมเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มๆ ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโขมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครุพี่ครุแม่และนักเรียนเป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปรับตัว</p>	<p>แนวดำเนินการจัดกิจกรรมโขมรูม มีดังนี้</p> <p>(1) กำหนดกิจกรรมโขมรูม โดยยึดตามความต้องการของนักเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโขมรูม ดังนี้</p> <p>(1.1) สำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโขมรูม</p> <p>(1.2) พิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน หรือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ในขณะนั้น ๆ เป็นเรื่องที่ทันสมัย</p>

สารความรู้	แนวดำเนินการ
<p>และการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน</p> <p>● ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโขมรุ่ม จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาครูจักรนักเรียนมากขึ้นสามารถส่งเสริมความสามารถ และป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย</p>	<p>(1.3) การจัดกิจกรรมโขมรุ่มแต่ละครั้ง ควรมีการดำเนินการเป็นหลักฐานทั้งก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ ซึ่งอาจเขียนในรูปแบบของบันทึกการจัดกิจกรรม หรืออื่น ๆ รวมทั้งให้มีการบันทึกสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง ซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรมหรือในแบบฟอร์มบันทึกที่แยกออกมาต่างหากก็ได้</p> <p>(1.4) ประเมินผลการจัดกิจกรรมและจัดทำรายงาน</p> <p>(2) โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโขมรุ่ม หรือมีคู่มือในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยมีจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษา ก็ดำเนินการตามนั้นแต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัยได้ด้วย</p> <p>(3) วิธีการผสมผสาน โดยยึดตามความต้องการของนักเรียนและนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ในการจัดกิจกรรมโขมรุ่ม</p> <p>(4) วิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม</p>

(ดูตัวอย่างกิจกรรมและแบบบันทึกสรุปผลการจัดกิจกรรมโขมรุ่มในภาคผนวก)

2) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> ● พบปงกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน ● การประชุมผู้ปกครองดังกล่าวจะทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ ความสามารถยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน 	<p>ครูที่ปรึกษาควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ควรตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุมก็คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) การเตรียมการ <p>ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลของนักเรียนแต่ละคน และกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน</p> (2) การสื่อสาร <p>ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การดำเนินนักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนให้ประชุม ใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียนแสดงถึงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน</p> (3) การจัดกิจกรรมในการประชุม <p>การที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมนั้น จำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่าง ๆ โดยเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงจะมีกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p>

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
	<p>(4) การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุม</p> <p>ผู้ปกครองในการประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษา ควรนำผลการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐาน เพื่อประโยชน์ ดังนี้</p> <p>4.1) เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง</p> <p>4.2) เป็นข้อมูลสำคัญในการติดตามเรียน ต่อไป</p> <p>4.3) เป็นข้อมูลสำคัญในการจัดประชุมให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป</p>

(ดูตัวอย่างกิจกรรมและแบบบันทึกสรุปผลการจัดประชุมผู้ปกครองขึ้นเรียนในภาคผนวก)

4. การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

1. ความสำคัญ

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครุที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหานั้น จะเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยประ锱ละเลยนักเรียนจนกล้ายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

2. วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครุที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ

- 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น
- 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> ● การให้การปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน เป็นการช่วยเหลือ ผ่อนคลายปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม หรือเพิ่งประสงค์	ครุที่ปรึกษาควรมีความพร้อมในการให้การปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนด้วยความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการปรึกษาโดยมีกระบวนการในการปรึกษา ดังนี้ กระบวนการการปรึกษา <ul style="list-style-type: none"> * สร้างสัมพันธภาพ * พิจารณาทำความเข้าใจปัญหา * กำหนดวิธีการและดำเนินการแก้ไขปัญหา * ยุติการปรึกษา
<ul style="list-style-type: none"> ● ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปรึกษาเบื้องต้น มีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียน ครุที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐาน ดังนี้	

สารความรู้	แนวดำเนินการ
<p>1) จิตวิทยาวัยรุ่น</p> <p>2) ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งร่างกายและจิตใจ</p> <p>3) กระบวนการและทักษะการปรึกษา^{เบื้องต้นที่สำคัญ ๆ คือ}</p> <ul style="list-style-type: none"> -การสร้างสัมพันธภาพ -การเข้าค่าตาม -การรับฟังทั้งเนื้อหาและความรู้สึก <p>4) แนวทางการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ในแต่ละลักษณะปัญหา เช่น ด้าน การเรียน สุขภาพ ครอบครัว หรือ การใช้สารเสพติด การพนัน หนี้เรียน เป็นต้น ซึ่งศึกษาด้านกว้างได้จากเอกสาร ของหน่วยงานต่าง ๆ</p>	<p>การเป็นผู้ให้การปรึกษาที่ดี มีคุณภาพนั้น ครูที่ปรึกษา ควรจะปฏิบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปรึกษาหรือวิธีการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจรับการ อบรมจากหน่วยงานภายนอก หรือโรงเรียน จัดอบรมให้ 2) หมั่นฝึกฝนทักษะการปรึกษาและพัฒนาตนอย่าง สม่ำเสมอ 3) ศึกษา ด้านค่าว่าเพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการ หรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษา การดูแล ช่วยเหลือนักเรียน

2) การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน

สารความรู้	แนวดำเนินการ
<p>● ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของ นักเรียน นอกจากจะให้การปรึกษา^{เบื้องต้นแล้ว}การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมี ประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจของครุทุกคน และผู้ปกครอง</p>	<p>ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณา กิจกรรมเพื่อการแก้ไข ปัญหาของนักเรียนได้หลายแนวทาง ซึ่งในที่นี่ สรุปได้ 5 แนวทางที่จำเป็นคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2. การใช้กิจกรรมในห้องเรียน 3. การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 4. การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม 5. การใช้กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง สำหรับข้อ 2,3 และ 5 ครูที่ปรึกษาสามารถ ดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนข้อ 1 และ 4 จำเป็นต้องมี การประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากครูอื่น ๆ

สาระความรู้	แนวดำเนินการ
	<p>ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน ด้วย แต่อย่างไรก็ตามการช่วยเหลือทั้ง 5 กิจกรรม ดังกล่าว ครูที่ปรึกษาสามารถขอคำแนะนำความคิดเห็น จากครูอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมให้ได้ผลยิ่งขึ้น การพิจารณาเลือกใช้กิจกรรม ครูที่ปรึกษาควร คำนึงถึง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะปัญหา 2. บุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละคน 3. สภาพของขั้นเรียน / โรงเรียน / ชุมชน <p>(5 กิจกรรม มีรายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวกเรื่อง ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหา ของนักเรียน แบบบันทึกการช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลและแบบสรุประยงงานผลการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน) และเมื่อพบว่า นักเรียนมีความต้องการ ช่วยเหลือต่อไปอีก ครูใช้กิจกรรมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมนักเรียน</p>

3) ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

1) การรักษาความลับ

1.1) เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือแก้ไข ไม่ควรนำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการ เปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ให้เกียรตินักเรียน

1.2) บันทึกข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสมและสะอาดในการเรียกใช้

1.3) การรายงานการช่วยเหลือนักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้ โดยให้เกียรติและคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

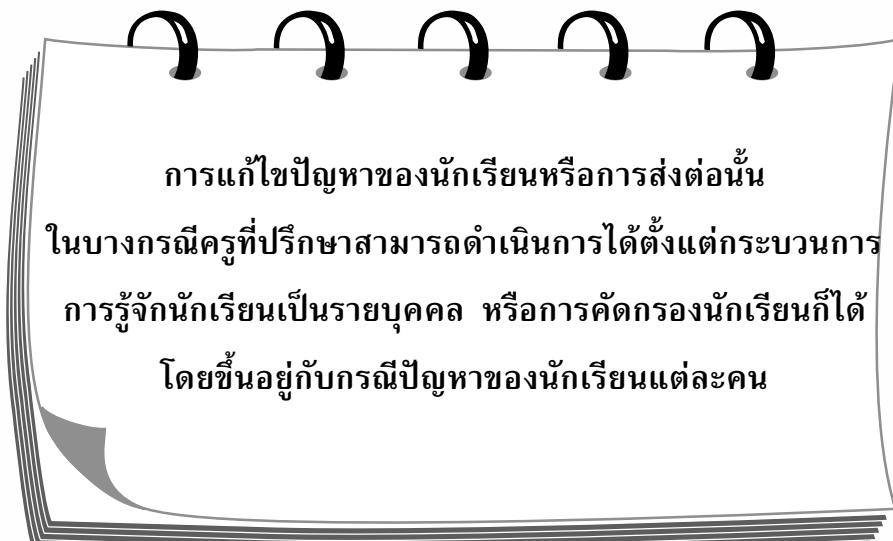

2) การแก้ไขปัญหา

2.1) การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ เพราะปัญหามีได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

2.2) ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน และวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง ก็อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียน อีกคนหนึ่งเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้คำแนะนำแบบปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือ ที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

ข้อสังเกต

5. การส่งต่อนักเรียน

1. ความสำคัญ

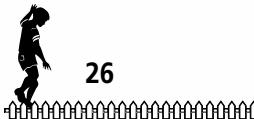
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยครุที่ปรึกษาตามกระบวนการในข้อ 4 นั้น อาจมีบางกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครุที่ปรึกษา หรือครุคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลูกคามกล้ายเป็นปัญหาใหญ่โดยจนยากต่อการแก้ไข

การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. การส่งต่อภายใน ครุที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครุที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครุแนะแนว ครุพยาบาล ครุประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น

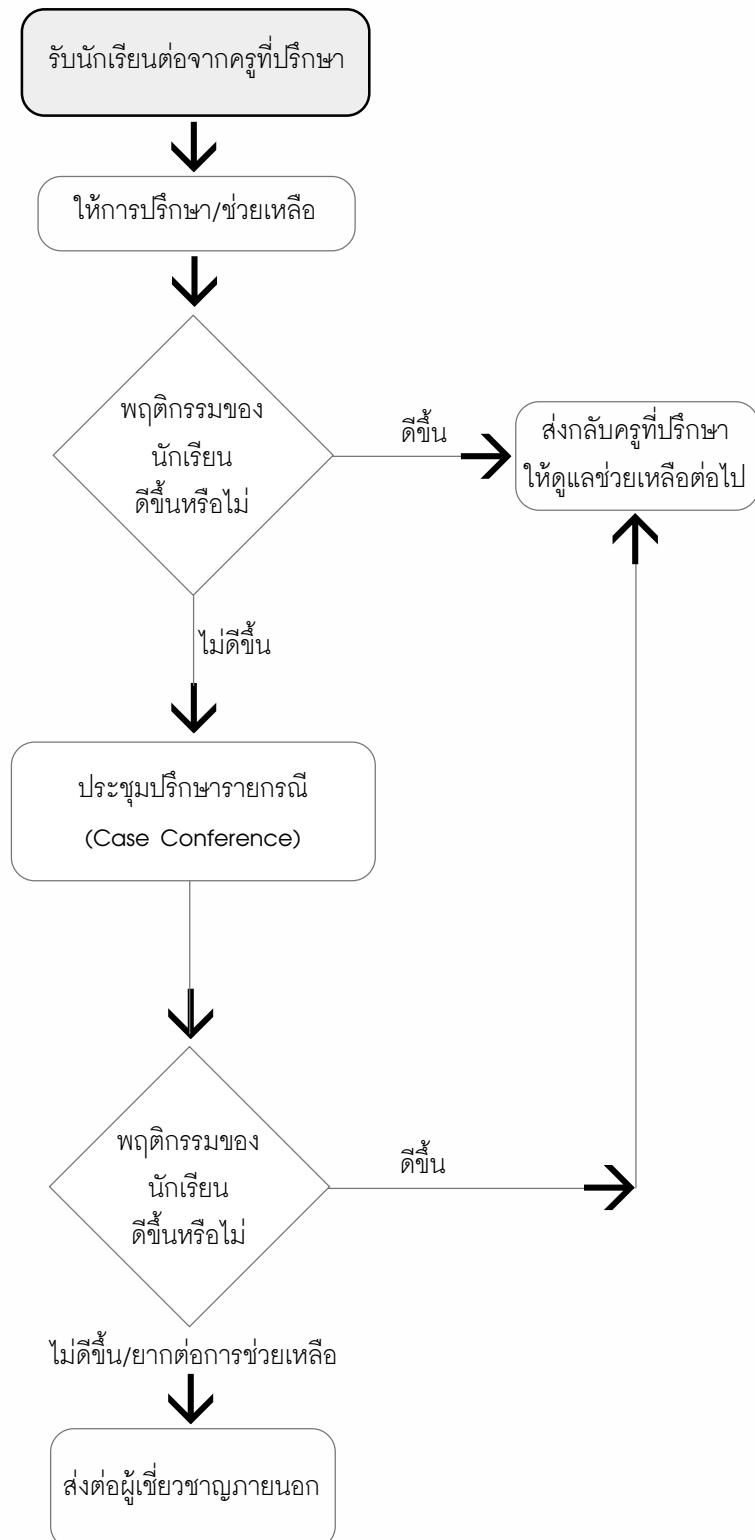
2. การส่งต่อภายนอกครุแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

สำหรับการส่งต่อภายนอกครุแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไข ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครุที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครุที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ และประสานการทำงานกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีก ก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกเข่นกัน ดังแผนภูมิแสดงกระบวนการดำเนินงานของครุแนะแนว/ฝ่ายปกครองในหน้าต่อไป

แผนภูมิ

แสดงกระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนของครุณณะแนว / ฝ่ายปกครอง

2. แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครุที่ปรึกษา

การส่งนักเรียนไปพบครุอื่น ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อ สำหรับครุที่ปรึกษาดังนี้

1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้น หรือแย่ลง แม้ว่าครุที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ

2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครุที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือกันยังดีร่วมกิจกรรมใด ๆ เป็นต้น

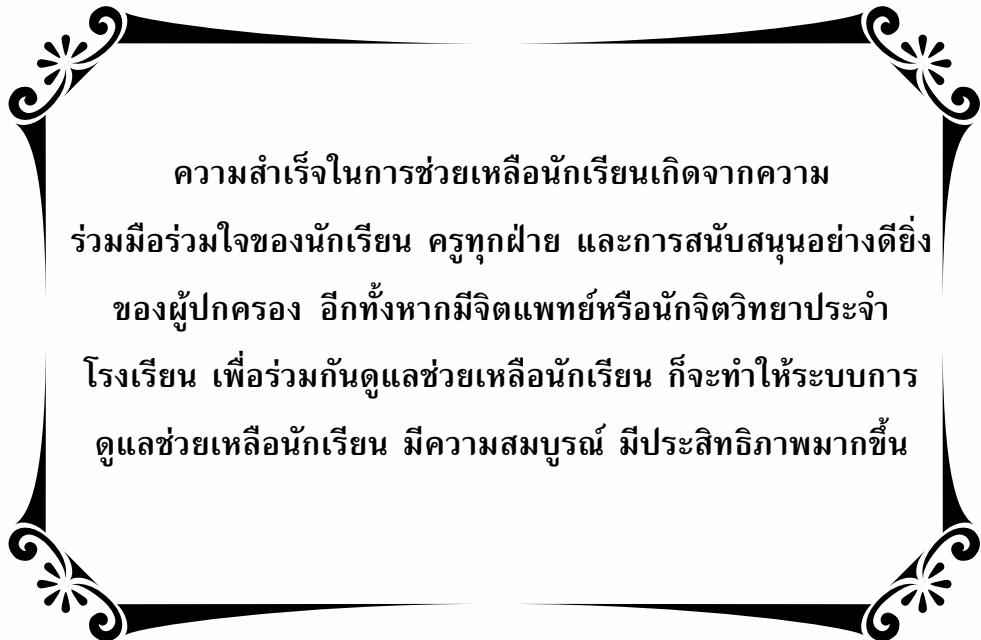
3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่นเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

3. แนวทางการส่งต่อนักเรียน

แนวทางการส่งต่อนักเรียน	จุดประสงค์
1. ครุที่ปรึกษาประสานงานกับครุที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อ เพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน	- เพื่อให้ผู้รับนักเรียนต่อได้เตรียมการในการช่วยเหลือนักเรียน
2. สูบปั้นนุ่มส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และ วิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้ที่รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง	- เพื่อให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียน ต่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนและการดำเนินงานของครุที่ปรึกษาที่ผ่านมา ทำให้สะดวกในการวางแผน ช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ครุที่ปรึกษาควรขี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือโกรธ เป็นต้น แต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการส่งต่อและยินดีไปพบครุที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณีที่ครุที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม	- เพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายนิยมดีรับการช่วยเหลือจากครุอื่น ๆ เช่น ครุแนะแนว ครุฝ่ายปกครอง ครุประจำวิชา เป็นต้น
4. ครุที่ปรึกษานัดแนะวัน เวลา สถานที่นัดพบกับครุที่รับช่วยเหลือนักเรียน และส่งต่อให้เรียบร้อย	- รับรู้วัน เวลา สถานที่ ที่พักกัน
5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	- เพื่อทราบความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนและความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน

(ตัวอย่างบันทึกการส่งต่อและแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน ดูในภาคผนวก)

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชนิยมญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิริภวนกราฟฟิก จำกัด, 2542.

.....สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที.พี.พรีน์ จำกัด, 2543.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนใน
ระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540-2544.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การส่งเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2539.

แบรี่ จิน. คู่มือการฝึกทักษะให้การบริการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2538.

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร " โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2537.

.....แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ.2539. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2541.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : การควบคุม
ตนเองและการปรับตัว. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

.....แผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2540-2544).

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2540.

สามัญศึกษา, กรม, หน่วยศึกษานิเทศ. การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ระบบการ
ประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.

.....การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา ระบบสารสนเทศ : เพื่อการประกัน
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

สุภาพจิต, กรม. ศูนย์สุขวิทยาจิต. คู่มือครูสำหรับข่าวyleionนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทชูวีเนียร์ (ไทยแลนด์) จำกัด, 2541.

.....คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร :
บริษัทชูวีเนียร์ (ไทยแลนด์) จำกัด, 2541.

โลรี โพธิ์แก้ว. สรุปคำบรรยายเรื่อง การบริการเชิงจิตวิทยา ปีการศึกษา 2529-2530. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

หลุย จำปาเทศ. การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการบริการ. ในเอกสารสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชั้นปริ้นติ้ง, 2540.

อนามัย, กรม. แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองสำหรับนักเรียนชั้น ม.1-ม.6. กรมอนามัย,
2541.

• ภาคพนวก •

ตัวอย่างวิธีและเครื่องมือในการดูแลช่วยเหลือ บัตรียบ

คำแนะนำการใช้ระเบียนสะสม

ระเบียนสะสมเป็นเครื่องมือที่ประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัว ครอบครัว การศึกษา อาชีพ สุขภาพ และบุคลิกภาพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้จักและเข้าใจนักเรียนในทุกด้าน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบทั้งในสถาบันการศึกษา แต่ก็สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้เป็นทรัพยากรูปแบบหนึ่งที่มีคุณค่า การใช้ระเบียนสะสมควรใช้ด้วยความรอบคอบและจริงจัง กล่าวคือ

1. มอบให้ครูประจำชั้นหรือครุที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการในการกรอกข้อมูลด้านต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อการรู้จักและช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้น และคัดกรองพัฒนารูปแบบของนักเรียน เพื่อส่งต่อครุแนะนำ ประสานงานกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลนั้น เช่น พแพทย์ จิตแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่อนามัย นักจิตวิทยา เป็นต้น เพื่อดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

2. ให้นักเรียนกรอกข้อมูลด้านต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง ด้วยความตั้งใจและจริงใจ เริ่มตั้งแต่วันแรกที่นักเรียนเข้าเรียนและจะต้องดำเนินการกรอกข้อมูลเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา จนกว่านักเรียนจะออกจากโรงเรียน ในการนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องตรวจสอบและเอาใจใส่ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบจัดทำข้อมูลในระเบียนสะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้อย่างจริงจัง

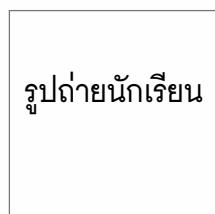
3. จัดให้มีสถานที่และตู้เอกสารหรืออุปกรณ์สำหรับเก็บระเบียนสะสมไว้ในที่มีดูแลให้เป็นระเบียบเรียบร้อยมากทั้งให้สะอาดสำหรับผู้รับผิดชอบหรือผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ เพราะเป็นความลับที่ไม่ควรเปิดเผย แก่คนทั่วไป

4. จัดให้มีการส่งมอบต่อระเบียนสะสมระหว่างชั้นในโรงเรียนเดียวกัน สำหรับกรณีที่นักเรียนออกจากโรงเรียนเดิมเพื่อเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนอื่นจะต้องมีการบันทึกเป็นหลักฐานการส่งและการรับมอบ ระเบียนสะสม

ตัวอย่าง

ระเบียนสะสม

ชื่อนักเรียน..... เลขประจำตัว.....

ปีการศึกษา..... ขั้น..... เลขที่..... ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... ขั้น..... เลขที่..... ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... ขั้น..... เลขที่..... ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

(เริ่มใช้ระเบียนนี้เมื่อ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....)

1. ข้อมูลด้านส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล..... ชื่อเล่น..... อายุ..... ปี

เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เจ้าชาติ..... สัญชาติ..... ศาสนา.....

ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัด..... ที่อยู่ปัจจุบัน.....

..... โทรศัพท์.....

ปัจจุบันพักอยู่กับ บิดาและมารดา บิดา มารดา อื่น ๆ (ระบุ).....

ลักษณะของที่อยู่ บ้านส่วนตัว บ้านเช่า หอพัก ห้องเช่า อื่น ๆ (ระบุ).....

นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนโดย รถประจำทาง เดิน อื่น ๆ ..... ใช้ระยะเวลาเดินทาง.....นาที
นักเรียนได้รับค่าใช้จ่ายจาก..... เป็นเงิน..... บาท/วัน, เดือน อื่น ๆ (ระบุ).....

ค่าพาหนะเดินทางไป-กลับ..... บาท/วัน ค่าอาหารเช้า-กลางวัน..... บาท/วัน อื่น ๆ .....

เพื่อนในโรงเรียนที่นักเรียนสนิทมากที่สุด ชื่อ-นามสกุล..... เป็นนักเรียนชั้น..... /.....

เพื่อนที่อยู่ใกล้เคียงหรือรู้จักบ้านของนักเรียน ชื่อ-นามสกุล..... เป็นนักเรียนชั้น..... /.....

ขั้น	สิ่งที่นักเรียนภาคภูมิใจในตนเอง	สิ่งที่นักเรียนอยากปรับปรุงแก้ไข	สิ่งที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียน/ครุ ช่วยเหลือ

ข้อมูลเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

วัน/เดือน/ปี	ข้อมูล	หมายเหตุ

2. ข้อมูลด้านครอบครัว

ชื่อ-นามสกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้/เดือน	ที่อยู่หรือที่ทำงาน	โทรศัพท์
บิดา						
มารดา						
ผู้ปกครอง						

ผู้มีหน้าที่เป็นผู้ปกครอง คือ บิดา มารดา ผู้อื่นซึ่งเกี่ยวข้องกันดังนี้.....
ที่อยู่ผู้ปกครอง..... โทรศัพท์.....

ปัจจุบันบิดามารดาของนักเรียน อายุด้วยกัน หล่อร่าง แยกกันอยู่ เพราะ.....
 บิดาถึงแก่กรรม มารดาถึงแก่กรรม อื่น ๆ ระบุ.....

ภาระหนี้สินของครอบครัว มี ไม่มี

ครอบครัวของนักเรียนมีสมาชิกทั้งหมด..... คน ประกอบด้วย.....

นักเรียนมีพี่น้องร่วมบิดาเดียวกัน..... คน ต่างบิดา..... คน ต่างมารดา..... คน

โดยมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันเรียงลำดับดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ/ตำแหน่ง	รายได้/เดือน	สถานศึกษาหรือที่ทำงาน	สถานภาพ
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

บุคคลในครอบครัวที่นักเรียนไว้ใจมากที่สุด ชื่อ-นามสกุล..... อายุ..... ปี เกี่ยวข้องเป็น.....

ความสัมพันธ์ของครอบครัวระหว่างบิดามารดา รักใคร่กันดี ขัดแย้งทะเลาะกันบางครั้ง

ขัดแย้งทะเลาะกันบ่อยครั้ง ขัดแย้งและทำร้ายร่างกายบางครั้ง

ขัดแย้งและทำร้ายร่างกายบ่อยครั้ง อื่น ๆ ระบุ.....

บุคคลในครอบครัวมีการใช้สารเสพติด ไม่มี

มี เกี่ยวข้องเป็น....กับนักเรียน ประเภทสารเสพติดที่ใช้คือ

บุหรี่ สูรา ยาบ้า อื่น ๆ ระบุ.....

ข้อมูลเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

วัน/เดือน/ปี	ข้อมูล	หมายเหตุ

3. ข้อมูลด้านความสามารถ

3.1 ผลการเรียน จบชั้น จากโรงเรียน จังหวัด ผลการเรียนเฉลี่ย

ก. โรงเรียนที่เคยศึกษา

จบชั้น	จากโรงเรียน	จังหวัด	ผลการเรียนเฉลี่ย
ป.6	.....	.....	.....
ม.	.....	.....	.....
ม.	.....	.....	.....
ม.	.....	.....	.....

ก. โรงเรียนที่ศึกษาในปัจจุบัน

ชั้นเรียน	ผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มวิชา							ผลการเรียนเฉลี่ย
	ไทย	สังคม	คณิต	วิทย์	อังกฤษ	7	8	
ชั้น..... ภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 2								
ชั้น..... ภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 2								
ชั้น..... ภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 2								

ค. เจตคติต่อวิชาเรียน

วิชาที่ชอบเรียน 1)..... 2)..... 3)..... 4).....

วิชาที่ไม่ถนัด 1)..... 2)..... 3)..... 4).....

ง. วิชาที่เรียนได้ดี 1)..... 2)..... 3)..... 4).....

3.2 ความสามารถอื่น ๆ

ความสามารถที่มี 1)..... 2)..... 3)..... 4).....

ผลงานดีเด่น 1)..... 2)..... 3)..... 4).....

3.3 รางวัล/ทุนการศึกษา

วัน/เดือน/ปี	รางวัล	ทุนการศึกษา

ข้อมูลเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

วัน/เดือน/ปี	ข้อมูล	หมายเหตุ

4. ข้อมูลด้านสุขภาพ

นักเรียนมีเลือดหมู..... มีตับหนิที่เห็นชัดเจนคือ..... สีผิว.....
 โรคประจำตัวที่เป็น..... วิธีแก้ไขเมื่อเกิดอาการคือ.....
 โรคภัยแพ้ที่เป็นคือ..... แพ้ยา..... ยาที่ใช้ประจำ.....
 นักเรียนมีสายตา ปกติ สายตาสั้น สายตาเอียง อื่น ๆ ระบุ.....
 นักเรียนสมวันตาม ใช่ ไม่ใช่
 นักเรียนมีความบกพร่องทางการได้ยิน มี ไม่มี
 นักเรียนมีความบกพร่องทางร่างกาย มี ไม่มี
 เคยป่วยหนักหรือเคยประสบอุบัติเหตุขึ้นร้ายแรงถึงขั้นเข้าโรงพยาบาล ดังนี้..... เมื่อ พ.ศ.....

บันทึกการเจริญเติบโตของร่างกาย (ให้บันทึกภาคเรียนละ 1 ครั้ง)

ขั้นเรียน	น้ำหนัก (กก.)	ส่วนสูง (ซม.)		ผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มวิชา		อื่นๆ
				ตามเกณฑ์	ต่ำกว่าเกณฑ์	
ขั้น..... ภาคเรียนที่ 1						
ขั้น..... ภาคเรียนที่ 2						
ขั้น..... ภาคเรียนที่ 1						
ขั้น..... ภาคเรียนที่ 2						
ขั้น..... ภาคเรียนที่ 1						
ขั้น..... ภาคเรียนที่ 2						

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน

นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วิตกกังวล ปล่อยวาง เครียด มีความลับขัน ซึมเศร้า ร่าเริง
- ห้อแท้ ขาดกำลังใจ มีกำลังใจ มองโลกตามความเป็นจริง
- สิ้นหวัง มีเป้าหมาย เหงา ก้าวร้าว ยืดหยุ่น ยิ้มแย้มแจ่มใส
- ควบคุมตนเองได้ ว้าวへ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

เมื่อปัญหาเกิดขึ้นนักเรียนมักจะ

- เก็บไว้คนเดียว ปรึกษาเพื่อน แก้ปัญหาด้วยตนเอง ปรึกษาครู-อาจารย์
- ปรึกษานิตามารดา / ผู้ปกครอง อื่น ๆ โปรดระบุ.....

นักเรียนมีคุณลักษณะด้าน

- รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีวินัย อดทน ซื่อสัตย์
- กล้าแสดงออก มีน้ำใจ พึงดูแล ประทัยด ยั่น มีมนุษยสัมพันธ์
- ข่าวyleioผู้อื่น ฝรั้งใฝ่เรียน ปรับตัวง่าย รู้จักใช้เวลา

ข้อมูลเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

วัน/เดือน/ปี	ข้อมูล	หมายเหตุ

5. ข้อมูลด้านการวางแผนการศึกษาและอาชีพ

แบบบันทึกการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ชั้น ม.1.....

นักเรียนประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

-ด้านสุขภาพ.....	-ด้านเศรษฐกิจ.....
-ด้านการเรียน.....	-ด้านความสามารถ.....
-ด้านความสนใจ.....	-ด้านบุคลิกภาพ.....
-ด้านอื่น ๆ	

นักเรียนมีความสนใจในอาชีพต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (เรียงจากมากไปหาน้อย) 1).....2).....3).....

ชื่อผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

และต้องการเลือกสถานศึกษาต่อดังนี้ อันดับ 1).....อันดับ 2).....อันดับ 3).....

ชื่อผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

แบบบันทึกการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ชั้น ม.2.....

นักเรียนประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

-ด้านสุขภาพ.....	-ด้านเศรษฐกิจ.....
-ด้านการเรียน.....	-ด้านความสามารถ.....
-ด้านความสนใจ.....	-ด้านบุคลิกภาพ.....
-ด้านอื่น ๆ	

นักเรียนมีความสนใจในอาชีพต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (เรียงจากมากไปหาน้อย) 1).....2).....3).....

ชื่อผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

และต้องการเลือกสถานศึกษาต่อดังนี้ อันดับ 1).....อันดับ 2).....อันดับ 3).....

ชื่อผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

แบบบันทึกการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ชั้น ม.3.....

นักเรียนประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

-ด้านสุขภาพ.....	-ด้านเศรษฐกิจ.....
-ด้านการเรียน.....	-ด้านความสามารถ.....
-ด้านความสนใจ.....	-ด้านบุคลิกภาพ.....
-ด้านอื่น ๆ	

นักเรียนมีความสนใจในอาชีพต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (เรียงจากมากไปหาน้อย) 1).....2).....3).....

ชื่อผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

และต้องการเลือกสถานศึกษาต่อดังนี้ อันดับ 1).....อันดับ 2).....อันดับ 3).....

ชื่อผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

6. แผนที่แสดงการเดินทางจากโรงเรียนไปบ้าน

ชื่อ - สกุล.....

ที่อยู่..... โทรศัพท์.....

ให้นักเรียนเขียนแผนที่แสดงการเดินทางจากโรงเรียนไปบ้าน

แบบประเมินตนเอง (SDQ) (ฉบับนักเรียนประเมินตนเอง)

(ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล (นาย/ด.ช./ นางสาว/ด.ญ.) ..... ขั้น ม...../..... เลขที่ .....

วัน/เดือน/ปีเกิด..... เพศ ชาย หญิงคำข้อเจง ให้ทำเครื่องหมาย ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบถ้วนข้อ กรุณายกหัวข้อที่ต้องกับความเป็นจริง ที่เกิดขึ้นในช่วง 6 เดือน

พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง
1. ฉันพยายามจะทำตัวดีกับคนอื่น ฉันใส่ใจความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2. ฉันอยู่ไม่นิ่ง ฉันนั่งนาน ๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3. ฉันปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบายบ่อย ๆ	☐	☐	☐
4. ฉันเต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น (ของกิน เกม ปากกา เป็นต้น)	☐	☐	☐
5. ฉันโปรดแรง และมีภาระมีเสีย	☐	☐	☐
6. ฉันชอบอยู่กับตัวเอง ฉันชอบเล่นคนเดียวหรืออยู่ตามลำพัง	☐	☐	☐
7. ฉันมากทำตามที่คุณอันบอก	☐	☐	☐
8. ฉันนี้กังวล	☐	☐	☐
9. ใคร ๆ ก็พึงฉันได้ถ้าเขาเสียใจ อารมณ์ไม่ดีหรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10. ฉันอยู่ไม่สุข วุ่นวาย	☐	☐	☐
11. ฉันมีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12. ฉันมีเรื่องทะเลวิวาทบ่อย ฉันทำให้คนอื่นทำอย่างที่ฉันต้องการได้	☐	☐	☐
13. ฉันไม่มีความสุข ห้อแท้ ร้องไหบ่อย	☐	☐	☐
14. เพื่อน ๆ ส่วนมากชอบฉัน	☐	☐	☐
15. ฉันวากแวกง่าย ฉันรู้สึกว่าไม่มีสมาธิ	☐	☐	☐
16. ฉันกังวลเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และเสียความเชื่อมั่นในตนเองง่าย	☐	☐	☐
17. ฉันใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18. มีคนว่าฉันโภหา หรือใจง่าย ๆ	☐	☐	☐
19. เด็ก ๆ คนอื่น ล้อเลียนหรือรังแกฉัน	☐	☐	☐
20. ฉันมักจะอาสาช่วยเหลือคนอื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21. ฉันคิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22. ฉันเอาของคนอื่นในบ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23. ฉันเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24. ฉันน้ำใจ รู้สึกเห็นใจเด็กกว่าเด็ก	☐	☐	☐
25. ฉันทำงานได้จนเสร็จ ความตั้งใจในการทำงานของฉันดี	☐	☐	☐

เชื่อมโยงอื่นที่จะบอกอีกหรือไม่.....

คะแนนด้านที่ 1 แปลผล.....คะแนนด้านที่ 2 แปลผล.....คะแนนด้านที่ 3 แปลผล.....คะแนนด้านที่ 4 แปลผล.....รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน แปลผล.....คะแนนความสามารถทางสังคม แปลผล.....

โดยรวมเชื่อคิดว่าตัวเองมีปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้หรือไม่ :

ด้านอารมณ์ ด้านสมรรถภาพ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่น

- ไม่ ใช่ มีปัญหาเล็กน้อย
 ใช่ มีปัญหาขัดเจน ใช่ มีปัญหาอย่างมาก

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องตอบข้อต่อไป

ถ้าเชื่อตอบ “ใช่” กรุณาตอบข้อต่อไปนี้

ปัญหานี้เกิดขึ้นนานนานเท่าไหร่แล้ว

- น้อยกว่า 1 เดือน 1-5 เดือน
 6-12 เดือน มากกว่า 1 ปี

ปัญหานี้ทำให้เครียดไม่สบายใจหรือไม่

- ไม่เลย เล็กน้อย
 ค่อนข้างมาก มาก

ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันของเชื่อในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้หรือไม่

ความเป็นอยู่ที่บ้าน
 การควบเพื่อน
 การเรียนในห้องเรียน
 กิจกรรมยามว่าง

ไม่	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

ปัญหานี้ทำให้คนรอบข้างเกิดความยุ่งยากหรือไม่ (ครอบครัว เพื่อน ครู เป็นต้น)

- ไม่เลย เล็กน้อย
 ค่อนข้างมาก มาก

คะแนนรวมแบบประเมินด้านหลัง

[ ]

แปลผล.....

แบบประเมินตนเอง (SDQ) (สำหรับครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน) (ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล นักเรียนที่รับการประเมิน(นาย/ด.ช./นางสาว/ด.ญ.)..... ขั้น ม...../..... เลขที่ .....

วัน/เดือน/ปีเกิด..... เพศ ชาย หญิง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย **X** ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบถ้วน กดวนาตอบให้ตรงกับลักษณะของเด็กในช่วง 6 เดือน

พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง
1. ห่วงใยความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2. อุญไม่นิ่ง นั่งนาน ๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3. มักจะบ่นว่าปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบาย	☐	☐	☐
4. เด้มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน (ขนม ของเล่น ดินสอ เป็นต้น)	☐	☐	☐
5. มักจะอาละวาด หรือโมโหร้าย	☐	☐	☐
6. ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	☐	☐	☐
7. เข็อฟัง มักจะทำตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ	☐	☐	☐
8. กังวลใจหลายเรื่อง ดุวิตกังวลเสมอ	☐	☐	☐
9. เป็นที่พึงได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์ไม่ดี หรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10. อุญไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	☐	☐	☐
11. มีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12. มักมีเรื่องทะเลวิวาทกับเด็กอื่น หรือรังแกเด็กอื่น	☐	☐	☐
13. ดูไม่มีความสนใจ ห้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☐
14. เป็นที่นิยมชอบของเพื่อน	☐	☐	☐
15. ร้องไห้บ่อย สามารถอธิบาย	☐	☐	☐
16. เครียด ไม่ยอมห่างเหลาอยู่สถานการณ์ที่ไม่คุ้น และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	☐	☐	☐
17. ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18. ชอบโภหก หรือขี้โภก	☐	☐	☐
19. ถูกเด็กคนอื่นล้อเลียนหรือรังแก	☐	☐	☐
20. ชอบอาสาช่วยเหลือคนอื่น (ฟอกแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21. คิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22. ไม่ Miyong ของที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23. เข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24. จัดล้าว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☐
25. ทำงานได้จนเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	☐	☐	☐

คุณมีความเห็นหรือความกังวลอื่นอีกหรือไม่.....

คะแนนด้านที่ 1 แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 2 แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 3 แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 4 แปลผล.....

รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน แปลผล.....

คะแนนสัมพันธภาพทางสังคม แปลผล.....

โดยรวมເຄີດວ່າຕ້ວເງິນມີປຸ່ມຫາໃນດ້ານໃດດ້ານທີ່ຕ່ອໄປນີ້ຫຼືອີ່ມ່ວ :

ດ້ານຄວາມລົບ ດ້ານສາມາດ ດ້ານພູດຕິກຣມ ຫຼືອຄວາມສາມາດເຂົ້າກັບຜູ້ອື່ນ

ໄນ ພົມ ມີປຸ່ມຫາເລັກນ້ອຍ

ໄນ ມີປຸ່ມຫາຂັດເຈນ ພົມ ມີປຸ່ມຫາອ່າງນາກ

ດ້າຕອບວ່າ “ໄນ່” ໄນຕ້ອງຕອບຂໍອຕ່ອໄປ

ດ້າເຫຼືອຕອບ “ໄຈ່” ກຽມຕອບຂໍອຕ່ອໄປນີ້

ປຸ່ມຫານີ້ເກີດຂຶ້ນມານານເທົ່າໄຫວ່ແລ້ວ

ນ້ອຍກວ່າ 1 ເດືອນ 1-5 ເດືອນ

6-12 ເດືອນ ນາກກວ່າ 1 ປີ

ປຸ່ມຫານີ້ທຳໃຫ້ເຂອງຈຸສຶກໄນ່ສບາຍໃຈຫຼືອີ່ມ່

ໄນເລຍ ເລັກນ້ອຍ

ຄ່ອນຂ້າງນາກ ນາກ

ປຸ່ມຫານີ້ຮັບການຊື່ວິດປະຈຳວັນຂອງເຂອງໃນດ້ານຕ່າງ ຈະ ຕ່ອໄປນີ້ຫຼືອີ່ມ່

ກາຮຄບເພື່ອນ
ກາຮເຮັດໃນຫ້ອງເຮັດ

ໄນ່	ເລັກນ້ອຍ	ຄ່ອນຂ້າງນາກ	ນາກ
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

ປຸ່ມຫາຂອງເຕັກທຳໃຫ້ຄຸນຫຼືອີ່ນເຮັດກົດຄວາມຢູ່ຍາກຫຼືອີ່ມ່

ໄນເລຍ ເລັກນ້ອຍ

ຄ່ອນຂ້າງນາກ ນາກ

ລາຍເຫັນ.....

ຄຽງຜູ້ສອນ /ຄຽງທີ່ປົກການ/ອື່ນ ຈະ (ໂປຣໂຮບູ)

ວັນທີ.....ເດືອນ.....ພ.ສ.....

ຄະແນນຮັມແບບປະເມີນດ້ານຫັງ

[ ]

ແປລັດ.....

แบบประเมินตนเอง (SDQ) (สำหรับผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน) (ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล นักเรียนที่ถูกประเมิน(นาย/ด.ช./นางสาว/ด.ญ.)..... ขั้น ม...../..... เลขที่ .....

วัน/เดือน/ปีเกิด..... เพศ ชาย หญิง

คำข้อแจ้ง ให้ทำเครื่องหมาย ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณายกหัวข้อให้ตรงกับลักษณะของเด็กในช่วง 6 เดือน

พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้าง จริง	จริง
1. ห่วงใยความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2. อุยไม่นึง นั่งนาน ๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3. มักจะบ่นว่าปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบาย	☐	☐	☐
4. เดี๋มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน (ขนม ของเล่น ดินสอ เป็นต้น)	☐	☐	☐
5. มักจะอาละวาด หรือโมโหร้าย	☐	☐	☐
6. ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	☐	☐	☐
7. เจ้อฟัง มักจะทำตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ	☐	☐	☐
8. กังวลใจหลายเรื่อง ดูวิตกกังวลเสมอ	☐	☐	☐
9. เป็นที่พึ่งได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์ไม่ดี หรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10. อุยไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	☐	☐	☐
11. มีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12. มักมีเรื่องทะเลวิวาทกับเด็กอื่น หรือรังแกเด็กอื่น	☐	☐	☐
13. ดูไม่มีความสนใจ ห้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☐
14. เป็นที่นิยมชอบของเพื่อน	☐	☐	☐
15. รอดวงการ่าย สามารถสับสัน	☐	☐	☐
16. เครียด ไม่ยอมห่างເວລາอยู่สถานการณ์ที่ไม่คุ้น และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	☐	☐	☐
17. ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18. ชอบโภมาก หรือโภลง	☐	☐	☐
19. ถูกเด็กคนอื่นล้อเลียนหรือรังแก	☐	☐	☐
20. ชอบอาสาช่วยเหลือคนอื่น (ฟ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21. คิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22. ไม่เคยของของที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23. เข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24. จื๊กจ้วง รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☐
25. ทำงานได้จนเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	☐	☐	☐

คุณมีความเห็นหรือความกังวลอื่นอีกหรือไม่.....

คะแนนด้านที่ 1 [ ] แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 2 [ ] แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 3 [ ] แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 4 [ ] แปลผล.....

รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน [ ] แปลผล.....

คะแนนสัมพันธภาพทางสังคม [ ] แปลผล.....

(ด้านหลัง)

โดยรวมເຂົດວ່າຕັ້ງເອງມີປຸ່ນຫາໃນດ້ານໄດ້ດ້ານທີ່ຕ່ອໄປນີ້ຫຼືວິໄມ່ :

ດ້ານຄວາມລົບ ດ້ານສາມາດ ດ້ານພູດຕິກຣມ ຫຼືຄວາມສາມາດເຂົ້າກັບຜູ້ອື່ນ

ໄມ່ ໄຈ່ ມີປຸ່ນຫາເລັກນ້ອຍ

ໄຈ່ ມີປຸ່ນຫາຂັດເຈນ ໄຈ່ ມີປຸ່ນຫາອ່າງນາກ

ດ້າຕອບວ່າ “ໄມ່” ໄນຕ້ອງຕອບຂໍອຕ່ອໄປ

ດ້າເຂອຕອບ “ໄຈ່” ກຽມຕອບຂໍອຕ່ອໄປນີ້

ປຸ່ນຫານີ້ເກີດຂຶ້ນມານານເຖິງໄຫ່ແລ້ວ

ນ້ອຍກວ່າ 1 ເດືອນ 1-5 ເດືອນ

6-12 ເດືອນ ນາກກວ່າ 1 ປີ

ປຸ່ນຫານີ້ທຳໃຫ້ເຂອງຮູ້ສຶກໄນ່ສບາຍໃຈຫຼືວິໄມ່

ໄມ່ເລຍ ເລັກນ້ອຍ

ຄ່ອນໜ້າງມາກ ມາກ

ປຸ່ນຫານີ້ຮັບກວນຂຶ້ນປະຈຳວັນຂອງເຂອງໃນດ້ານຕ່າງ ຖ້ອໄປນີ້ຫຼືວິໄມ່

ໄມ່	ເລັກນ້ອຍ	ຄ່ອນໜ້າງມາກ	ມາກ
ຄວາມເປັນອຸ່ນທີ່ບ້ານ	☐	☐	☐
ກາຮຄບເພື່ອນ	☐	☐	☐
ກາຮເຮືອນໃນຫ້ອ່ອງເຮືອນ	☐	☐	☐
ກິຈການຍາມວ່າງ	☐	☐	☐

ປຸ່ນຫາຂອງເດືອກທຳໃຫ້ຄຸນຫຼືຄວອບຄຮວງເກີດຄວາມຢູ່ຍາກຫຼືວິໄມ່

ໄມ່ເລຍ ເລັກນ້ອຍ

ຄ່ອນໜ້າງມາກ ມາກ

ລາຍເໜີນ.....

ພ່ອ /ແມ່/ອື່ນ ທ່າ (ປີປະຈຸບຸ).....

ວັນທີ.....ເດືອນ.....ພ.ສ.....

ຄະແນນຮັມແບບປະເມີນດ້ານຫຼັງ

ແປລັດ.....

คู่มือแนะนำการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) (สำหรับครู)

คำชี้แจง

แบบประเมินตนเอง (SDQ) ชุดนี้ เป็นแบบประเมินตนเองของสำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) เป็นเครื่องมือที่ผ่านการวิจัยแล้วว่ามีประสิทธิภาพในการคัดกรองปัญหาเด็กได้ดี สามารถช่วยเหลือครูในการคัดกรองปัญหาและให้การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กในโรงเรียน แบบประเมินตนเอง (SDQ) นี้ หมายที่จะใช้กับเด็กอายุระหว่าง 4-16 ปี

แบบประเมินแต่ละชุดมี 2 หน้า หน้าแรกเป็นลักษณะพฤติกรรม จำนวน 25 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยสามารถจัดเป็นกลุ่มพฤติกรรมได้ 5 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มพฤติกรรมด้านอารมณ์ (5 ข้อ)
2. กลุ่มพฤติกรรมอยู่เมือง สมាជิสัน (5 ข้อ)
3. กลุ่มพฤติกรรมด้านความประพฤติ (5 ข้อ)
4. กลุ่มพฤติกรรมด้านบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ (5 ข้อ)
5. กลุ่มพฤติกรรมด้านความสามารถทางสังคม (5 ข้อ)

คะแนนรวมของกลุ่มที่ 1-4 เป็นคะแนนที่แสดงถึงปัญหาพฤติกรรมของเด็กในแต่ละด้าน (Total Difficulties score) ส่วนคะแนนในกลุ่มที่ 5 เป็นคะแนนที่แสดงถึงจุดแข็งของเด็ก (Strength score) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณานำจุดแข็งมาใช้เพื่อให้การช่วยเหลือแก้ปัญหาในด้านอื่น ๆ แก่เด็กต่อไป ในขณะเดียวกันคะแนนด้านความสามารถทางสังคมก็เป็นตัวบ่งชี้ให้ครูได้ทราบถึงความยากง่ายในการแก้ปัญหา ถ้าเด็กมีจุดแข็ง (คะแนนด้านความสามารถทางสังคมสูง) การให้ความช่วยเหลือปัญหาพฤติกรรมจะง่ายกว่าเด็กที่ไม่มีจุดแข็ง (คะแนนด้านความสามารถทางสังคมต่ำ) เป็นต้น

หน้าที่ 2 ในด้านหลังของแบบประเมิน เป็นการประเมินผลกระทบของพฤติกรรมว่ามีความเรื้อรัง ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ต่อตัวเด็กเอง มีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคม และชีวิตประจำวันของเด็ก มากน้อยอย่างไร ซึ่งในส่วนนี้ใช้คำลงสรุปว่า “เป็นระดับความรุนแรงของปัญหา”

ข้อแนะนำในการใช้

1. แบบประเมินตนเอง (SDQ) มี 3 ชุด คือ

- 1) แบบประเมินที่นักเรียนประเมินตนเอง 1 ชุด
- 2) แบบประเมินที่ครุ不成ผู้ประเมินนักเรียน 1 ชุด
- 3) แบบประเมินที่ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน 1 ชุด

แบบประเมินทั้ง 3 ชุดนี้ มีลักษณะข้อคำถามคล้ายคลึงกับข้อคำถามในแบบประเมินที่นักเรียนจะประเมินตนเอง ตลอดจนการตรวจให้คะแนน ยกเว้นเกณฑ์การแปลผลต่างกันเล็กน้อย

2. ครุที่ประเมินนักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองที่จะประเมิน ควรรู้จักนักเรียน และมีความใกล้ชิด กับนักเรียนมาระยะเวลาหนึ่ง และควรประเมินทั้ง 25 ข้อ ในครั้งเดียว

3. ระยะเวลาที่นักเรียนประเมินตนเอง ครุประเมินนักเรียน หรือผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน ควรเป็นระยะเวลาที่ใกล้กัน

4. ครั้งแรกอาจให้นักเรียนประเมินตนเองก่อน แล้วครุ/ผู้ปกครอง สามารถใช้แบบประเมินตนเอง ฉบับของครุ/ผู้ปกครอง ทำการประเมินนักเรียนช้า เพื่อดูผลที่ได้ว่าสอดคล้องกันหรือไม่

5. อาจใช้การสัมภาษณ์ หรือเครื่องมืออื่นช่วยในการพิจารณาเพิ่มเติม กรณีที่เห็นว่าผลที่ได้ขัดแย้ง กับความเป็นจริง อย่างเช่นว่า ไม่มีเครื่องมือชนิดใดสมบูรณ์แบบ ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของ ผู้ตอบแบบประเมินเป็นสำคัญ แบบประเมินตนเองชุดนี้เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อช่วยเหลือในการ คัดกรองปัญหานักเรียนเท่านั้น ไม่ใช่เป็นตัวชี้นำครุในการตัดสินปัญหานักเรียน

6. การประเมินพฤติกรรมนักเรียน เป็นการประเมินในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ยกเว้นการใช้เพื่อ ติดตามลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน

การให้คะแนนและการแปลผล

1. ด้านหน้า

การให้คะแนนแยกตามรายด้าน

1. ด้านอารมณ์

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
3.	มักจะบ่นว่า ปวดศีรษะ ปวดท้อง	0	1	2
8.	กังวลใจหลายเรื่อง ดูกังวลเสมอ	0	1	2
13.	ดูไม่มีความสุข ท้อแท้	0	1	2
16.	เครียด ไม่ยอมห่างเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และขาดความมั่นใจในตนเอง	0	1	2
24.	ขี้กลัว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	0	1	2

0-5

6

7-10

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

2. ด้านความประพฤติ / เกเร

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
5.	มักจะอาละวาด หรือไม่ให้ร้าย	0	1	2
7.	เขือฟัง มักจะทำตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ	2	1	0
12.	มักมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น หรือรังแกเด็กอื่น	0	1	2
18.	ชอบโกหก หรือขี้โกง	0	1	2
22.	ไม่สนใจของของที่บ้าน ที่โรงเรียนหรือที่อื่น	0	1	2

0-4

5

6-10

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

3. ด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
2.	อยู่ไม่นิ่ง นั่นนิ่ง ๆ ไม่ได้	0	1	2
10.	อยู่ไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	0	1	2
15.	วอกแวกง่าย สามารถสั่น	0	1	2
21.	คิดก่อนทำ	2	1	0
25.	ทำงานได้จันเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	2	1	0

0-5

6

7-10

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
6.	ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	0	1	2
11.	มีเพื่อนสนิท	2	1	0
14.	เป็นที่รักของเพื่อน	2	1	0
19.	ถูกเด็กคนอื่นล้อเลียน หรือรังแก	0	1	2
23.	เข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	0	1	2

0-3

4

5-10

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

5. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
1.	ห่วงใยความรู้สึกคนอื่น	0	1	2
4.	เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน (ขนม,ของเล่น,ดินสอ เป็นต้น)	0	1	2
9.	เป็นที่พึ่งได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์เมดี หรือไม่สบายใจ	0	1	2
17.	ใจดีเก็บเด็กที่เล็กกว่า	0	1	2
20.	ชอบอาสาช่วยเหลือผู้อื่น (พ่อแม่,ครู,เด็กคนอื่น)	0	1	2

4-10

3

0-2

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

สรุปการให้คะแนนและการแปลผลในภาพรวม (นักเรียนประเมินตนเอง)

รายการประเมิน	ปกติ	มีปัญหา	
		เสี่ยง	มีปัญหา
คะแนนรวมพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (จากคะแนนรวมพฤติกรรม 4 ด้าน)	0-16	17-18	19-40
คะแนนรวมพฤติกรรมแต่ละด้าน			
1. คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-5	6	7-10
2. คะแนนพฤติกรรมเกเร / ความประพฤติ	0-4	5	6-10
3. คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / สามารถสั่น	0-5	6	7-10
4. คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-3	4	5-10
5. คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม (คะแนนจุดแข็ง)	4-10 เป็นจุดแข็ง	ต่ำกว่า 3 ไม่มีจุดแข็ง	

2. ด้านหลัง

ประเมินว่ามีความเรื้อรัง ส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบตัวเด็ก มีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคม และชีวิตประจำวันของเด็ก

ในการประเมินว่าตัวเองมีปัญหาด้านอารมณ์ ด้านสมารธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องคิดคะแนนข้อต่อไป

ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้พิจารณาแบบประเมินในหัวข้อต่อไปนี้

- ปัญหานี้ทำให้รู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

- ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ หรือไม่

ใน 2 หัวข้อนี้ ถ้าตอบว่า “ไม่เลย” หรือ “เล็กน้อย” ให้ 0 คะแนน “ค่อนข้างมาก” ให้ 1 คะแนน “มาก” ให้ 2 คะแนน ดังนี้

ข้อความ	ไม่เคย	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
ปัญหานี้ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ	0	0	1	2
ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ				
● ความเป็นอยู่ที่บ้าน	0	0	1	2
● การศึกษา	0	0	1	2
● การเรียนในห้องเรียน	0	0	1	2
● กิจกรรมยามว่าง	0	0	1	2

สรุปการแปลผลด้านหลัง

คะแนนรวม 0 คะแนน = ปกติ

คะแนนรวม 1-2 คะแนน = เสี่ยง/มีปัญหา

การแปลผลแบบประเมินพฤติกรรมเด็กชั้นบังคับครู / ผู้ปกครองประเมินนักเรียน
คะแนนจากแบบประเมินด้านหน้า (25 ข้อ)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ฉบับครูประเมินนักเรียน

รายการประเมิน	ปกติ	เสี่ยง/มีปัญหา
คะแนนรวม	0-15	16-40
- คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-3	4-10
- คะแนนพฤติกรรมเกเร	0-3	4-10
- คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง	0-5	6-10
- คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-5	6-10
- คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม	4-10	0-3
	(มีจุดแข็ง)	(ไม่มีจุดแข็ง)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ฉบับผู้ปกครองประเมินนักเรียน

รายการประเมิน	ปกติ	เสี่ยง/มีปัญหา
คะแนนรวม	0-15	16-40
- คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-3	4-10
- คะแนนพฤติกรรมเกเร	0-3	4-10
- คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง	0-5	6-10
- คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-5	6-10
- คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม	4-10	0-4
	(มีจุดแข็ง)	(ไม่มีจุดแข็ง)

**แบบคัดกรองนักเรียนและแนวทางการช่วยเหลือ
(จากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) และอื่น ๆ)**

ชื่อ - สกุล..... วัน 月 / เดือนที่.....

1. ด้านการเรียน

กลุ่มปกติ

กลุ่มเสี่ยง

กลุ่มมีปัญหา

( ) ผลการเรียนเฉลี่ย 1.00-1.50	( ) ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00
( ) มาเรียนสายมากกว่า 5-10 ครั้ง	( ) อ่านหนังสือไม่ออก
ใน 1 ภาคเรียน	เจียนหนังสือไม่ถูกต้อง สะกด
( ) ไม่เข้าเรียนในวิชาต่าง ๆ 3-5 ครั้ง	คำผิดแม้แต่คำง่าย ๆ
ต่อ 1 รายวิชา	( ) ไม่เข้าใจในบทเรียนทุกวิชา
( ) มี 0 ร. มส. จำนวน 1-5 วิชา	( ) ไม่เข้าเรียนในวิชาต่าง ๆ หากกว่า
ใน 1 ภาคเรียน	5 ครั้ง ต่อ 1 วิชา
( ) อ่านหนังสือไม่คล่อง	( ) มี 0 ร. มส. มากกว่า 5 วิชา
( ) อื่น ๆ คือ.....	ใน 1 ภาคเรียน
	( ) มาเรียนสายมากกว่า 10 ครั้ง
	ใน 1 ภาคเรียน
	( ) อื่น ๆ คือ.....

2. ด้านความสามารถอื่น ๆ

มี คือ.....

ไม่ขัดเจนในความสามารถด้าน

3. ด้านสุขภาพ

ปกติ

เสี่ยง

มีปัญหา

( ) นำหนังผิดปกติและไม่สัมพันธ์	( ) ป่วยเป็นโรคร้ายแรง / เรื้อรัง หรือ
กับส่วนสูงหรืออายุ	มีความพิการทางกาย
( ) เจ็บป่วยบ่อย ๆ	( ) มีความบกพร่องทางการได้ยิน
( ) ร่างกายไม่แข็งแรง	(หูหนวก)
( ) ด้านสายตา สั้น/เอียง	( ) ความบกพร่องทางการมองเห็น
( ) ด้านการรับฟัง	(ตาบอด)
( ) อื่น ๆ คือ.....	( ) ความเจ็บป่วยที่มีผลกระทบต่อ

การเรียน
( ) อื่น ๆ คือ.....

4. ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม (พิจารณาจากแบบประเมิน SDQ)

4.1 ด้านอารมณ์	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
4.2 ด้านความประพฤติ	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
4.3 ด้านพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
4.4 ด้านบุคลิกภาพและความสัมพันธ์กับเพื่อน	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
ผลรวมทั้ง 4 ด้าน	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
4.5 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา

5. ด้านเศรษฐกิจ

☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
( ) บิดาหรือมารดาตกงาน	( ) รายได้ครอบครัวต่ำกว่า	
( ) รายได้น้อย (5,000-10,000)	5,000 บาท/เดือน	
( ) ใช้จ่ายแบบฟุ่มเฟือย	( ) ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน	
( ) ได้เงินมาโรงเรียนวันละ.....บาท	( ) บิดาและมารดาตกงาน	
( ) อื่น ๆ คือ.....	( ) ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน	
	( ) มีภาระหนี้สินจำนวนมาก	
	( ) อื่น ๆ คือ.....	

6. ด้านการคุ้มครองนักเรียน

☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
( ) อุปกรณ์พัก	( ) ไม่มีผู้ดูแล	
( ) บิดามารดาแยกทางกันหรือ	( ) มีบุคคลในครอบครัว	
แต่งงานใหม่	ใช้สารเสพติด/	
( ) มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบิดา หรือมารดา	เล่นการพนัน	
( ) อาจมีผู้ปกครองเสี่ยงต่อภูมายา	( ) มีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยด้วย	
( ) มีการใช้เอกสารของลับบางครั้ง	โรคrunแรง / เรื้อรัง	
( ) มีการใช้สารเสพติดหรือเล่นการพนัน	( ) มีความขัดแย้งและมีการใช้ความ	
ในครอบครัวเป็นบางครั้ง	รุนแรงในครอบครัว	
( ) ที่พักอยู่ในชุมชนแออัดหรือใกล้	( ) มีการถูกล่วงละเมิดทางเพศ	
แหล่งม้ำสุน	( ) มีการมัวสุมทางเพศ	
	( ) อื่น ๆ คือ.....	

7. ด้านอื่น ๆ

-ด้านการใช้สารเสพติด	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
-ด้านเพศสัมพันธ์	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
-ด้านอื่น ๆ ที่ เสี่ยง คือ.....			
มีปัญหา คือ.....			

ตัวอย่าง
บันทึกการคัดกรอง
แบบบันทึกสรุปข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
(จากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และอื่น ๆ)

1. ด้านการเรียน

☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
( ) ผลการเรียนเฉลี่ย 1.00 - 2.00	( ) ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.0	
( ) ไม่เข้าเรียนในวิชาต่าง ๆ 3-5 ครั้ง ต่อ 1 รายวิชา	( ) ไม่เข้าเรียนในวิชาต่าง ๆ มากกว่า 5 ครั้ง ต่อ 1 วิชา	
( ) มี 0 หรือ 1-5 วิชา ใน 1 ภาคเรียน	( ) มีผลการเรียนระดับ 0	
( ) อ่านหนังสือไม่คล่อง	มากกว่า 5 วิชา ใน 1 ภาคเรียน	
( ) มาเรียนสายมากกว่า 5 ครั้ง แต่ไม่เกิน 10 ครั้ง ใน 1 ภาคเรียน	( ) มาเรียนสายมากกว่า 10 ครั้ง ใน 1 ภาคเรียน	
( ) อื่น ๆ	( ) อ่านหนังสือไม่ออก	
	( ) เจียนหนังสือไม่ถูกต้อง	
	( ) ไม่เข้าใจบทเรียนทุกวิชา	
	( ) อื่น ๆ คือ.....	

2. ด้านความสามารถอื่น ๆ

- มี ระบุ.....
 ไม่ชัดเจนในความสามารถด้านอื่น ๆ นอกจำกัดด้านการเรียน

3. ด้านสุขภาพ

☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
( ) ร่างกายไม่แข็งแรง	( ) เป็นโรคร้ายแรง/เรื้อรัง หรือ	
( ) มีโรคประจำตัว หรือเจ็บป่วยบ่อย ๆ	( ) มีความพิการทางกาย	
( ) น้ำหนักผิดปกติและไม่สัมพันธ์ กับส่วนสูงหรืออายุ	( ) มีความบกพร่องทางการได้ยิน	
( ) อื่น ๆ	( ) มีความบกพร่องทางการมองเห็น	
	( ) ความเจ็บป่วยมีผลกระทบต่อการเรียน	
	( ) อื่น ๆ คือ.....	

4. ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม

ด้านอารมณ์	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
ด้านความประพฤติ	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
ด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
ด้านบุคลิกภาพและความสัมพันธ์กับเพื่อน	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา

10. ด้านเศรษฐกิจ

☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
( ) รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	( ) รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 3,000 บาท/เดือน	
( ) พ่อหรือแม่ตกงาน	( ) พ่อและแม่ตกงาน	
( ) มีภาระหนี้สิน	( ) มีภาระหนี้สินจำนวนมาก	
( ) ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	( ) ไม่มีเงินซื้อ	
( ) อื่น ๆ		อุปกรณ์การเรียน
		( ) ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน
		( ) อื่น ๆ .....

6. ด้านการคุ้มครองนักเรียน

☐ ปกติ	☐ เสี่ยง	☐ มีปัญหา
( ) อยู่หอพัก	( ) ไม่มีผู้ดูแล	
( ) พ่อแม่แยกทางกันหรือสมรสใหม่	( ) มีบุคคลในครอบครัวใช้สารเสพติด	
( ) มีพฤติกรรมส่อไปในทางชั่วชาติ	( ) เล่นการพนัน	
( ) มีความรู้สึกไม่ดีต่อพ่อ หรือแม่	( ) มีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรค眷นแรง/เรื้อรัง	
( ) มีการใช้สารเสพติดในครอบครัว	( ) มีความขัดแย้งและมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว	
( ) มีการเล่นการพนันในครอบครัว	( ) มีการถูกกล่าวละเมิดทางเพศ	
( ) อื่น ๆ		

7. ด้านยาเสพติด

ด้านเพศ ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

8. ด้านความปลอดภัย

ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

9. ด้านอื่น ๆ .....

สรุป

นักเรียนจัดอยู่ในกลุ่ม

- ปกติ
- เสี่ยง
- มีปัญหา

หมายเหตุ แบบการคัดกรอง ให้จัดทำโดยพิจารณาตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่โรงเรียนจัดทำขึ้น

ຕັ້ງອະນາຍາ

ແບບສອນການຄົດກວດອັນກີເຮັດວຽກ

- ຝ່ານຳເສີຍບັດຍໍານາຄົມປາດີຫີ ລາງນ່ອງກຳນົມປາດີ ຮ້າມໄຊໃຫຍ້ -
- ສໍາຫຼວມການຄົດທຸກໆໃນໆປ່ອເຫັນພົນກາພາກສັງລົມ ບໍານັດຈຸດເປົ້າໃຫຍ້ ດົກໄມໂທຖືດ - ແຕ່ວ່າທີ່ກັບການຄົດກວດມີກຳນົມປາດີຢູ່ເກີນທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບມີການກົດປົກກຳໄດ້
- ຝ່ານຳເສີຍນິ້ນກາວເສີຍລະນົມປູ້ຫຼູ້ອ່ານົດກຳນົມປາດີໃຫຍ້ກ່າວກ່າວຕໍ່ໄດ້ ໂນໂຄນ້າໆ

ຫຼາຍ	ໜີ້ - ຂ່າຍຄົດກວດ	ກ່ອນປາດີ	ສັ່ວນປາດີ	ຫາສັ່ວນ	ສາມາດ	ກາຈີຍນ	ຕ່າງ	ກຮມເສຍ/ມົນຫາ				ໄໝຫາ
								ຕ່າງກາຍ	ຄາງນິ	ຄວາມ	ມຸນຄູນ	

ລົງຈຶນຄົດຫຼັກນິຍາ

ລົງຈຶນ

57

ຄົມອຄຽບຮະບກຄາດແດລຂ່າຍເຫີວິນກາເຮີຍນ ຊົງໝົນທີ 3-4 (ຊັ້ນມັດຍມືກັນປາປີທີ 1-6)

- ຈຳນານນັນກີເຮັດວຽກຫຼັກນິຍາ ..... ປັນ ແກ້ໄປ ..... ກຮມເສຍ/ມົນຫາ ..... ປັນ
- ເຊື້ອະນຸມືຕິດເປົ້າໂນຫາຫຼັກນິຍາຂະໜາດຕະຫຼາດໃຫຍ້ຫຼາຍເຫີວິນກາເຮີຍນ

(ຈົກຍົດ.....) (ຈົກຍົດ.....)

...../...../.....

ตัวอย่าง

การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 1 สร้างความคุ้นเคย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูและนักเรียนได้รู้จักคุ้นเคยกัน
2. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักกันและกันมากขึ้น

สาระสำคัญ

การที่คนเรามาอยู่ร่วมกันจำเป็นต้องทำความรู้จักคุ้นเคยกันเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพและปรับตัวให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

การดำเนินกิจกรรม

1. ให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำตัวเอง เก็บ ชื่อจริง ชื่อเล่น ฯลฯ
2. ให้นักเรียนจับคู่ สัมภาษณ์เพื่อนแล้วบากลุ่มสัมภาษณ์เพิ่มขึ้นจาก 2 เป็น 4 เป็น 8
3. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มเติมจากการร่วมกิจกรรม

หมายเหตุ ในห้องที่นักเรียนรู้จักกันแล้ว อาจมีการแนะนำรายละเอียดอื่น ๆ มากขึ้น ตามที่ครูที่ปรึกษาเห็นสมควร

จำนวนครั้ง และระยะเวลา
ในการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้ง

พิจารณาตามความเหมาะสมของเนื้อหา และวิธีการ
อีกทั้งยึดหยุ่นตามช่วงเวลาการจัดกิจกรรมโฮมรูม
ของแต่ละโรงเรียน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 2 ความดี – ความสามารถที่มี วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนตระหนักรึความดีและความสามารถพิเศษของตน
- เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

สาระสำคัญ

การที่บุคคลได้มองเห็นความดี สิ่งที่ดีหรือความสามารถพิเศษของตนเอง จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาตนเองต่อไป

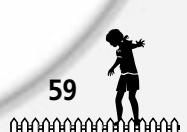
การดำเนินกิจกรรม

- ให้นักเรียนแต่ละคนเล่าถึงงานอดิเรกของตนเอง โดยอาจเสนอเป็นการเล่าเรื่องหรือแสดงท่าทางโดยใช้ภาษาใบ้ แล้วให้เพื่อนทาย
- ให้นักเรียนแต่ละคนเล่าถึงความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ ของตนเอง หากไม่มีครุและเพื่อนนักเรียนช่วยกันให้กำลังใจ และช่วยกันบอกถึงกิจกรรม หรือสิ่งที่นักเรียนทำได้ดี
- ให้นักเรียนเล่าภาระทำงานที่รู้สึกประทับใจ หรือประสบการณ์ที่ทำให้ภาคภูมิใจ
- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงข้อคิดที่ได้จากการร่วมกิจกรรมครั้งนี้

บันทึกผลการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรม วันที่..... สถานที่จัดกิจกรรม.....

ผลการจัดกิจกรรม .....

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 3 ฝรั่งฝรีเรียน

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนดูระหังถึงความสำคัญในการไฟหานักเรียน
- เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการแสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสม

สาระสำคัญ

โลกปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่เราทุกคนโดยเฉพาะเด็กวัยเรียนจะต้องติดตามข่าวสารเพื่อให้มีความรู้ ข้อมูลใหม่ ๆ รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน

การดำเนินกิจกรรม

- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงข้อดี - ข้อเสียของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
- ให้นักเรียนนำข่าว หรือข้อมูลความรู้จากสิ่งตีพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรืออื่น ๆ มาเล่าให้เพื่อน ๆ พัง พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อคิดเห็น แล้วครุนำอภิปรายซักถาม
- ให้นักเรียนที่มีประสบการณ์จากการสื่อสารทางอินเตอร์เน็ตมาเล่าประโยชน์หรือสิ่งไม่ดีที่ได้รับจากการใช้อินเตอร์เน็ต และให้อภิปรายร่วมกันถึงข้อควรระวังในการใช้อินเตอร์เน็ต
- ให้นักเรียนสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการมินิสัมภาษณ์ห้ามความรู้นอก课堂เรียน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 4 การพัฒนาตนด้านการเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ประเมินตนเองในด้านการเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถตอบอภิธีที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการเรียน

สาระสำคัญ

การส่งเสริมให้นักเรียนได้สำรวจและรู้จักตนเองในเรื่องการเรียนจะช่วยให้นักเรียนมองเห็นแนวทางในการพัฒนาตนเองด้านการเรียนให้ประสบความสำเร็จ

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูอธิบายเกณฑ์การจบหลักสูตร
2. ให้นักเรียนรายงานการแก้ไข อ, ร, มส, มผ สำหรับนักเรียนที่ผลการเรียนดังกล่าว
3. ให้นักเรียนรายงานผลการเรียนเฉลี่ยรายวิชาแต่ละภาคเรียนโดยเสนอเป็นกราฟแท่ง
4. ให้นักเรียนที่ได้ผลการเรียนดีในแต่ละรายวิชาเล่าวิธีการเรียนที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ

4. ครูนำอภิปรายเรื่องการจัดแบ่งเวลาในการ....

-การทำการบ้าน

-การดูหนัง

-การทำกิจกรรมนอกหลักสูตร

-การช่วยงานผู้ป่วยครอง

-การทำโน๊ตย่อ ฯลฯ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 5 ภัยใกล้ตัว

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนตระหนักรถึงภัยที่อยู่รอบตัว
- เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พบ

สาระสำคัญ

ท่ามกลางภาระความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมปัจจุบัน มีภัยต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยที่เราไม่คาดคิดหรือระวังตัว การรู้เท่าทันเหตุการณ์และการเรียนรู้ทักษะการแก้ไขปัญหา เนพะหน้าจะเป็นการเตรียมตัวให้นักเรียนรู้จักป้องกันหลีกเลี่ยงหรือสามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินกิจกรรม

- ให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับภัยใกล้ตัวจากหนังสือพิมพ์และอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับสาเหตุ วิธีการป้องกัน วิธีการแก้ไข หากตนเองประสบกับเหตุการณ์ดังกล่าว
- ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับภัยที่เคยเกิดกับตัวเอง และวิธีการแก้ไขของนักเรียน ครุนำอภิปรายซักถาม
- ให้นักเรียนอภิปรายถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน นอกเหนือจากข่าวในหนังสือพิมพ์ และวิธีการป้องกัน เช่น ความปลอดภัยในห้องน้ำ การไปติดที่บ้านเพื่อน การเดินในที่เปลี่ยว การเที่ยว กลางคืน การแต่งกาย ฯลฯ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 6 มารยาทในโอกาสต่าง ๆ

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกถึงประโยชน์ของการมีมารยาทดีๆ
- เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติด้วยความเสมอภาคในโอกาสต่าง ๆ

สาระสำคัญ

มารยาทที่ดีจะทำให้เพิ่มคุณค่าของตนและเป็นที่ชื่นชมของผู้พับเห็นนักเรียน จึงควรได้เรียนรู้ถึงการปฏิบัติด้วยมารยาทเหมาะสมกับโอกาส เวลา และสถานที่

การดำเนินกิจกรรม

- ให้นักเรียนบอกถึงมารยาทของตนเองหรือของเพื่อน ๆ ที่ได้รับคำชมเชยและอภิปรายร่วมกันถึงเหตุผลที่ได้รับคำชมนั้น
- ให้นักเรียนสาธิตการแสดงงมารยาทที่ได้รับการชมเชย
- ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติสำหรับมารยาทในด้านต่าง ๆ ดังนี้
  - มารยาทในการใช้โทรศัพท์
  - มารยาทในการรับประทานอาหาร
  - มารยาทในการเข้าห้องประชุม
  - มารยาทในการเข้าพบผู้ใหญ่, ครู, อาจารย์ ฯลฯ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 7 การฝึกคลายความเครียด

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนตระหนักรู้ถึงความสำคัญการฝึกคลายความเครียด
- เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีในการฝึกคลายความเครียด

สาระสำคัญ

ความเครียดเกิดขึ้นได้กับคนทุกเพศ ทุกวัย ซึ่งหากนักเรียนรู้เท่าทันและเข้าใจสาเหตุของความเครียด ก็จะสามารถลดความเครียดลงได้ ยิ่งเรารู้เท่าไหร่จะทำให้สูญเสียจิตใจน้อยเท่านั้น แต่หากปล่อยให้สะสมมากขึ้นจะส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ ทำให้ขาดความสุขในการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนลดลง ตลอดจนส่งผลกระทบต่อคนรอบข้างได้อีกด้วย

การดำเนินกิจกรรม

- ขออาสาสมัครนักเรียนเล่าถึงสถานการณ์ที่ตนเองเกิดความเครียด และวิธีการจัดการกับความเครียดนั้นแล้ว ยกตัวอย่างร่วมกันถึงสาเหตุและผลของความเครียด รวมทั้งแนวทางการจัดความเครียด
- ครูนำเสนotechniqueการฝึกคลายความเครียดเบื้องต้น และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามครู แล้วนำไปใช้กับตนเอง เช่น การฝึกคลายกล้ามเนื้อ การฝึกหายใจเพื่อคลายเครียด เป็นต้น

ตัวอย่าง
แบบบันทึกสรุปผลการจัดกิจกรรมโขมรูมในแต่ละครั้ง

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	เรื่อง	ผลที่ได้รับ	หมายเหตุ
1.	20 พ.ค.44	การสร้างความคุ้นเคย	-ครูและนักเรียน ได้รู้จักกันมากขึ้น	สังเกตเห็น ด.ช.แดง มักจะก้มหน้าไม่ค่อย สบตาเพื่อน ๆ เมื่อมี การทำกิจกรรม
2.				

หมายเหตุ แบบฟอร์มการประเมินดังกล่าว สามารถปรับได้ตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง
กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
(Classroom meeting)

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 1 กลุ่มสัมพันธ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองและครูที่ปรึกษา ได้ทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน
2. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่น

สาระสำคัญ

การได้รู้จักและสร้างความคุ้นเคยอย่างเป็นกันเอง จะช่วยลดข้อง่วงระหว่างผู้ปกครองกับ ครู ที่ปรึกษา และเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีให้กับผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

การดำเนินกิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ประสบการณ์ (จับคู่ 2 คน)	<ul style="list-style-type: none"> - ครูแนะนำตัวเองและเล่าวัตถุประสงค์ของ การจัดประชุมและการทำกิจกรรมร่วมกัน - ให้ผู้ปกครองจับคู่ 2 คน ทำความรู้จักกัน โดยแนะนำตัวเองในหัวข้อต่าง ๆ เช่น ชื่อ ที่อยู่ ลักษณะงานที่ทำ งานอดิเรกฯลฯ 	1. กระดาษเปล่าสำหรับ ผู้ปกครองบันทึกและ ทำกิจกรรม
สะท้อนความคิด อภิปราย (กลุ่ม 4 คน)	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกแนะนำตนเอง และพูดถึงเทคนิคที่ ใช้ในการเลี้ยงดูลูกของตนเองได้สำเร็จ กลุ่มละ 1-2 ข้อ 	
ความคิดรวบยอด (กลุ่มใหญ่)	<ul style="list-style-type: none"> - ตัวแทนกลุ่มแนะนำสมาชิกในกลุ่มให้ฟัง และนำเสนอเทคนิคการเลี้ยงดูลูก กลุ่มละ 1-2 ข้อ 	

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
	<p>- ครูที่ปรึกษาสรุปและอภิปรายร่วมกลุ่ม (หากมีการเสนอเทคนิคในแต่ละปีให้มี การอภิปรายเพิ่มเติมถึงข้อจำกัดของการ ใช้เทคนิคนั้น) โดยครูที่ปรึกษาไม่ต้อง ตัดสินว่าข้อใดผิดหรือถูก แต่ขึ้นอยู่กับ ดุลยพินิจของผู้ปกครองในการนำเทคนิค วิธีต่าง ๆ ไปใช้ให้เหมาะสมกับครอบครัว ของตนเอง</p>	

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 2 ปรึกษาหารือ

วัตถุประสงค์

- เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และรับทราบปัญหาของนักเรียนร่วมกัน
- เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ระหว่างบ้านและโรงเรียน

สาระสำคัญ

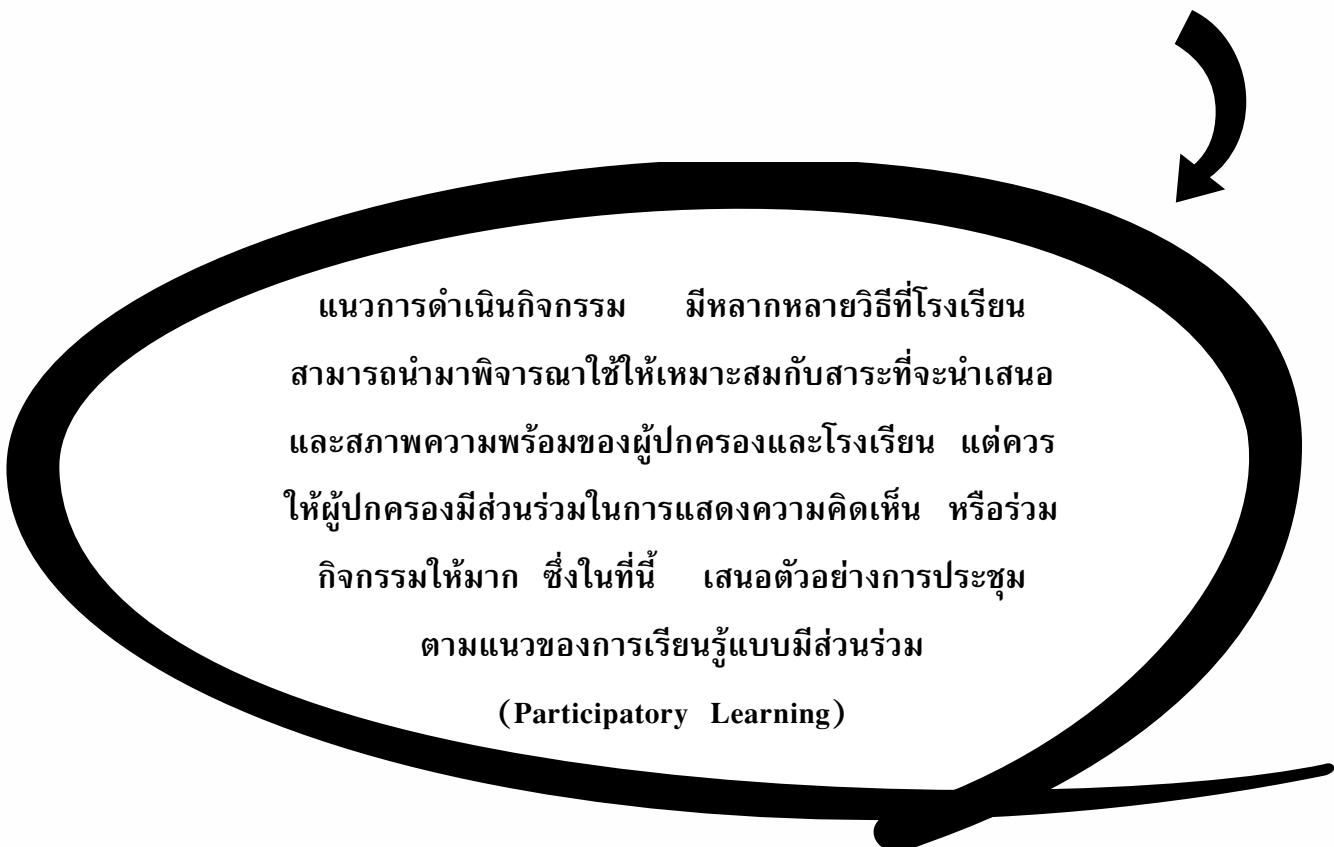
ความรู้พื้นฐานและความคาดหวังที่แตกต่างกันไปของผู้ปกครองจะทำให้ผู้ปกครองรับรู้สภาพปัญหาของเด็ก ตามประสบการณ์ส่วนตัวของตนเอง การได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ปกครองและครุที่ปรึกษา จะช่วยให้ผู้ปกครองสามารถมองปัญหาของเด็กได้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น

การดำเนินกิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ประสบการณ์ (กลุ่มใหญ่)	<ul style="list-style-type: none"> - ครุแนะนำตัวเอง และพูดถึงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม - ครุที่ปรึกษาทักทายด้วยการกล่าวนำ ตามถึงความเป็นไปของนักเรียนขณะอยู่ที่บ้าน เช่น ถามว่า “ไม่ทราบ ว่าอยู่ที่บ้าน ลูกเป็นอย่างไรกันบ้าง” - ครุที่ปรึกษารับทีกประเด็นปัญหาที่พบ ของนักเรียนเมื่ออยู่บ้าน - ครุที่ปรึกษาเสนอประเด็นปัญหาของนักเรียนที่พบในโรงเรียนเป็นภาพรวม	1. กระดาษเปล่าสำหรับบันทึก
สะท้อนความคิดและอภิปราย (กลุ่ม 5-6 คน)	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มย่อย อภิปรายปัญหาที่พบบ่อย กลุ่มละ 1 ปัญหา	2. ใบงานที่ 1

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ความคิดรวบยอด (กลุ่มใหญ่) ประยุกต์แนวคิด (กลุ่ม 5-6 คน)	<ul style="list-style-type: none"> - ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ อภิปราย สรุป - แบ่งกลุ่มผู้ปักครอง ระดมความคิด ตามใบงาน - ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ/อภิปราย/สรุป 	3. ใบงานที่ 2

ใบงานที่ 1

แบ่งกลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มละ 5-6 คน ออกเป็นรายร่วมกันตามประเด็นในใบงาน สรุปและหาตัวแทนนำเสนอ กลุ่มละ 5 นาที ดังนี้

1. ปัญหา.....

2. สาเหตุ

2.1 ด้านตัวเด็ก.....
.....

2.2 ด้านครอบครัว.....
.....

2.3 ด้านโรงเรียน.....
.....

3. แนวทางการแก้ไข
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ 2

แบ่งกลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มละ 5-6 คน ระดมความคิดตามประเด็นในใบงานและหาตัวแทนนำเสนอ กลุ่มละ 2 นาที

ประเด็นอภิปราย

“ผู้ปกครองควรปฏิบัติตัวอย่างไรในการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ในครัวเรือน”

ตัวอย่าง

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 1 เข้าใจลูกวัยรุ่น

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถทราบถึงพัฒนาการของลูกวัยรุ่น
- เพื่อให้ผู้ปกครองได้สำรวจข้อดี และสิ่งที่ควรปรับปรุงของลูก
- เพื่อให้ผู้ปกครองมีแนวทางในการพัฒนาลูกวัยรุ่นได้เหมาะสมกับวัยของลูก
- เพื่อให้ผู้ปกครองได้เลาเปลี่ยนประสบการณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการของลูก

สาระสำคัญ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างมาก ซึ่งพัฒนาการที่สำคัญ ที่ควรให้รับความเข้าใจและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และครูประจำชั้นอย่างมาก ให้แก่ การด้านทางเอกสารักษณ์ของตนเอง การต้องการความเป็นอิสระและการยอมรับจากเพื่อนและบุคคลภายนอก วัยรุ่นจึงมีพฤติกรรมการเลียนแบบสูงและต้องการแบบอย่างที่เหมาะสมจากผู้ปกครองและบุคคลที่เข้าร่วมงาน

แนวดำเนินกิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ประสบการณ์ สะท้อน/อภิปราย	<ol style="list-style-type: none"> ครูแนะนำตัวเองและเล่าวัตถุประสงค์ของการพบกันในครั้งนี้ แบ่งกลุ่ม 3-4 คน ให้ผู้ปกครองเลาเปลี่ยนกันถึงข้อดี และสิ่งที่ควรปรับปรุงของลูก	- ใบงานที่ 1
ความคิดรวบยอด (กลุ่มใหญ่)	<ol style="list-style-type: none"> ครูสุมความคิดเห็น 2-3 กลุ่ม เข้มข้นความคิด ให้เห็นภาพรวมของพฤติกรรมวัยรุ่น และบรรยายเรื่อง chromaxatiwyrun และ "วิธีการอยู่ร่วมกับลูกวัยรุ่น"	- ใบความรู้เรื่อง "chromaxatiwyrun" และ "วิธีการอยู่ร่วมกับลูกวัยรุ่น"

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ประยุทธ์แนวคิด (กลุ่ม 5-6)	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มผู้ปักธง ระดมความคิด/ อภิปรายถึงแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการ นักเรียนตามใบงาน - ตัวแทนกลุ่มน้ำเสนอ และสรุปข้อคิดเห็น เพิ่มเติม / ปิดกิจกรรม 	- ใบงานที่ 2

ในการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปักธงในชั้นเรียน
แต่ละครั้ง โรงเรียนควรกำหนดวัตถุประสงค์และ
เนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น
ของโรงเรียน โดยมุ่งผลที่นักเรียนเป็นสำคัญ

ใบงานที่ 1

แบ่งกลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มละ 5-6 คน และเปลี่ยนความคิดเห็นตามประเด็นในใบงาน หาตัวแทน
กลุ่มน้ำเสนอ กลุ่มละ 6 นาที

ประเด็นอภิปราย

จุดดีของลูก.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่คุกควรปรับปรุง.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2

แบ่งกลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มละ 5-6 คน ระดมความคิดตามประเด็นในใบงานสรุปแนะนำตัวแทน
นำเสนอ กลุ่มละ 5 นาที

สำรวจลูกของท่าน	แนวทางการพัฒนาลูกของท่าน
ข้อดี	1..... 2..... 3.....
สิ่งที่ควรปรับปรุง	1..... 2..... 3.....
สิ่งที่ต้องการให้ครูช่วยเหลือ.....	

ใบความรู้ที่ 1

ธรรมชาติของวัยรุ่น

วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงหลายประการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม คือ

1. การเตาเนื้อหนูเนื้อสาบ มีการเปลี่ยนแปลงขนาดน้ำหนัก รวดทรงของร่างกายอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการทำงานของต่อมเพศที่มากขึ้น เช่น มีส่วนร่างกายที่เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น การมีประจำเดือน การฟันปีก ตลอดจนการมีความรู้สึกทางเพศ ทำให้วัยรุ่นเกิดคำรามในใจมากมาก many ว่า “อะไรเกิดขึ้น กับเขา” “เกิดได้อย่างไร” “เขายังเหมือนพี่ ๆ ใหม่” “ทำไมเขาจึงไม่เหมือนเพื่อน ๆ ” “เขาผิดปกติหรือ เปป่า” ทำให้เขาถูกมองเป็นคนหมาดมุน ครุ่นคิด ผันกลางวัน หรืออาจมีท่าทีหงุดหงิด หวานกลัว ซึ่งเขาควรจะได้เรียนรู้ถึงข้อเท็จจริงในเรื่องเหล่านี้เพื่อที่เขาจะได้คลายความสงสัยและเข้าใจธรรมชาติของวัยมากขึ้น

2. อารมณ์ของวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วโดยไม่ค่อยมีเหตุผลนัก เช่น โกรธง่าย ดีใจง่าย และแสดงออกโดยไม่ค่อยกลั้นของ เขาต้องการเวลาสัก 2-3 ปี เพื่อปรับสภาพอารมณ์ที่ผันผวน

3. ความอยากเป็นอิสระ อยากรีบเร่งต้น ไม่อยู่ในอารมณ์ของผู้ใหญ่ เขายังมักแสดงท่าที บางอย่างที่ผู้ใหญ่รู้สึกว่าเขาoward ดี ก้าวร้าว ไม่สุภาพอ่อนน้อม หรือท้าทายกฎเกณฑ์ของบ้านของโรงเรียน เขายังต้องการสนับสนุนให้ได้แสดงออกถึงความอยากให้ เช่น อยากรีบงานให้เสร็จเรียบร้อย หรือต้องการสนับสนุนให้ได้แสดงออกถึงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ โดยพ่อแม่จะช่วยเสริมในส่วนที่เขาคิดเห็น ไม่ถูกต้องได้

4. ความอยากเด่น อยากรีบเร่งต้นให้เสร็จเรียบร้อยในเรื่องรูปโฉม การเงิน สภาพสังคมและครอบครัว มักทำให้เขาเกิดความรู้สึกมีปมด้อยอย่างรุนแรงกว่าเด็กวัยอื่น เด็กจะพยายามกลบเกลี้ยงปมด้อย ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น แยกจากกลุ่มเพื่อน แสดงความประพฤติoward เด่นเรียกร้องความสนใจต่าง ๆ ฉะนั้นพ่อแม่ต้องช่วยให้เขารู้สึกว่าเขาสามารถดึงส่วนดีของเขางามมาก ให้เขารู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

ความไม่อยากแตกต่างจากกลุ่ม บางทีก็ผลักดันให้เข้าประพฤติตนนอกกลุ่นออกจากไปบ้าง การช่วยสนับสนุนข้างจุงให้เด็กรู้จักเลือกกลุ่ม จะพาเขากลับเข้าสู่ทางเดิมว่าการดำเนินลงโทษ การเปิดโอกาสให้เด็ก พาเพื่อนมาเมืองกรรมในบ้าน รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากเด็ก ท่านจะมีโอกาสสอดแทรกทัศนคติของท่าน สู่เขาได้โดยง่าย

5. ความอยากลอง อยากรู้ อยากเห็น อยากรีบเร่งต้นให้เสร็จเรียบร้อยในวัยรุ่น ความพอยา ความภาคภูมิใจและมั่นใจในตนเอง รวมทั้งเป็นการระบายพลังทางร่างกายที่มีมากขึ้นในวัยรุ่น อกอกมา การสนับสนุนให้เด็กวัยรุ่นมีกิจกรรมในทางสร้างสรรค์ทำอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นงานการเล่น การแข่งขันที่ต้องใช้กำลังกาย กำลังความคิด ก็จะช่วยชดเชยความอยากรู้อยากลองในทางที่ผิดได้

6. วัยรุ่นจะมีจินตนาการทางเพศ สันใจเพศตรงข้าม และอยากรู้เพศตรงข้าม สันใจเด็ก ๆ ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องมีกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อเรียนรู้การวางแผนให้ เหมาะสมกับเพศของเขากา เต็รี่ยมเด็กให้เข้าใจบทบาทของเพศหญิงและเพศชาย โดยเปิดโอกาสให้เข้าได้เข้าสังคมกับเพื่อนต่าง เพศในสายตาของท่าน ดีกว่าปิดกั้นความอยากรู้อย่างเคร่งครัด ซึ่งจะทำให้เด็กหน้าไปสังสรรค์ในที่ลับตาผู้ใหญ่ แล้วเกิดความพลังพลาดโดยไม่รู้เท่าทันชีวิต

7. “ไม่มั่นใจว่า “จะเป็นอย่างไร” “จะเป็นเหมือนใคร” “จะเป็นหญิงหรือชาย” วัยรุ่นจึงเหมือน ออยู่ในทางสองแพร่ง ที่กำลังมองหาเอกลักษณ์ของตัวเอง ซึ่งประสบการณ์ที่เข้าได้พบเห็นมาแต่เยาว์วัยใน ครอบครัวที่มั่นคงเป็นสุข จะช่วยให้เข้าหาเอกลักษณ์ได้เร็วขึ้นและฝ่า难关หาได้อย่างมีทิศทาง เด็กวัยรุ่น ที่มีชีวิตระยะห์เหิน ไม่เป็นสุข ขาดแบบอย่างที่ดี หรือมีครอบครัว ไม่เป็นที่ภาคภูมิใจ ย่อมไม่อนุญาต สนับสน แลและเดินทางผิดได้ง่าย ทำให้เข้าต้องหาเอกลักษณ์ของตนเองจากบุคคลที่เข้าขั้นชั้นมีจิตใจเป็นเพื่อนที่ เป็นหัวหน้ากลุ่มอย่างมุ่งทั้งหลายนั่นเอง

บทความจากศูนย์สุขวิทยาจิต

กรมสุขภาพจิต

ใบความรู้ที่ 2

วิธีการอยู่ร่วมกับลูกวัยรุ่น

1. พยายามสร้างกฎเกณฑ์ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเข้มงวดเฉพาะกับกฎเกณฑ์นั้น ๆ เท่านั้น

พยายามหลีกเลี่ยงการถกเถียงกับวัยรุ่นในเรื่องไร้สาระที่เกิดจากการสร้างกฎเกณฑ์ที่ไม่สมเหตุสมผล เช่น การไว้ผมยาว การสวมกางเกงยีนส์ขา ฯ ปะ ฯ เพราะการจู๊จู๊พูดจาถูกทาง จะเป็นการบังขอนสัมพันธภาพที่ดีระหว่างวัยรุ่นกับตัวคุณเอง จนทำให้เขายิ่งทำตัวห่างจากคุณไป ฉะนั้นโปรดสงวนความไม่เห็นด้วยของคุณรวมทั้งกฎเกณฑ์เอาไว้กับเรื่องที่สำคัญจริง ๆ เท่านั้น

2. รับฟังความคิดเห็นของวัยรุ่นด้วยความสนใจเสมอ

เพราะมันเป็นความเจ็บปวดมากสำหรับวัยรุ่นที่รู้สึกว่า พ่อแม่ยุ่งเกินกว่าที่จะรับฟังความคิดเห็นของเข้า การที่คุณสนใจอยู่แต่หนังสือพิมพ์ในมือ เมื่อลูกต้องการพูดคุยกับคุณด้วยนั้น เป็นการปิดกั้นโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก เพราะวัยรุ่นต้องการตอบสนองที่กระตือรือร้นจากพ่อแม่ของเข้า เป็นที่สุด ดังนั้นทางที่ดีที่สุดคือรับฟังความคิดเห็นของเขาทุกครั้งที่เข้าพูด

3. จงให้เวลาในการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวัยรุ่น

เพื่อให้วัยรุ่นรู้จักที่จะแยกความผันออกจากการความจริง และสามารถพัฒนาเป็นคนที่พึงตนเองได้ การฟังอย่างดีจะช่วยให้พ่อแม่สามารถติดตามการเผชิญปัญหาของลูกวัยรุ่น เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน นำไปสู่ความสำเร็จในการให้คำปรึกษาลูก

4. ปล่อยให้วัยรุ่นกำหนดแผนในชีวิตของตนเองได้บ้าง

พ่อแม่ควรปล่อยให้ลูกวัยรุ่นได้กำหนดแผนในชีวิตของเขาวันนี้ เพื่อให้ลูกได้เรียนรู้ และปรับแผนด้วยตัวเองโดยที่พ่อแม่ควรเรียนรู้และยอมรับลักษณะที่แตกต่างระหว่างลูกแต่ละคน เพราะแต่คนละย่อmomแตกต่างกัน จงอย่านำเข้าลูกของเพื่อนหรือญาติมาพูดเปรียบเทียบกับลูกของท่าน แม้ว่าจะทำได้ไม่ดีนักก็ตาม

5. เศร้าความคิดเห็นส่วนตัวของวัยรุ่นตามสมควร

ไม่มีอะไรน่าขัดใจมากไปกว่าการที่พ่อแม่รุกรานในเรื่องส่วนตัวของลูกและเที่ยวสอดรู้สอดเห็นไปเสียหมด เช่น ชอบพังการพูดโทรศัพท์ ชอบอ่านจดหมาย สำรวจโต๊ะหรือลิ้นชัก เป็นต้น เพราะฉะนั้นการทำเป็นไม่รู้ไม่เข้าใจ จะทำให้เขาวิจารณ์และยิ่งเพิ่มโอกาสในการให้ความร่วมมือกับคุณมากขึ้น

6. จมีความอดทนยอมรับข้อผิดพลาดของลูกวัยรุ่น

บางครั้งพ่อแม่อาจลืมตัวเขามาตรฐานของตัวเองมากวัดความผิดพลาดล้มเหลวของวัยรุ่นทำให้ขาดความอดทนและไม่ให้อภัย โดยลืมไปว่าวัยรุ่นนั้นมีประสบการณ์ชีวิตน้อยมาก การขาดความยั่งคิดอาจทำให้เข้าผิดพลาดได้ ซึ่งพ่อแม่ควรให้อภัยและเปิดโอกาสให้เข้าได้แก้ตัวใหม่เมื่อทำผิดพลาด

7. อย่างลักษณะยอมรับความผิดพลาดของตัวคุณเอง

เมื่อคุณทำผิดพลาดต้องกล้ายอมรับความผิดเพื่อแสดงให้วยรุ่นพี่เห็นว่าคุณเป็นพ่อแม่สูคประชาชิปไป泰ยไม่ใช่นักเด็จการ เพราะจะทำให้เขาไว้วางใจในตัวคุณและพร้อมที่จะยอมรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะของคุณมากขึ้น

8. เมื่อวัยรุ่นประสบความสำเร็จต้องขอขยายอย่างจริงใจ

ทำให้เขารู้สึกว่าคุณมีความภาคภูมิใจในตัวเขาซึ่งทำให้เขารู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับนับถือมาก

9. จงหลีกเลี่ยงการตำหนิติเตียน

เมื่อคุณไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของเข้า แม้ว่าคุณจะไม่เห็นด้วยอย่างมาก ๆ ก็ตามแต่จะทำให้เขารับรู้ว่าคุณไม่เห็นด้วยกับเข้าด้วยการพูดกันอย่างมีมิติภาพ ร่วมกิปรายถึงข้อผิดพลาดนั้น ๆ ด้วยความอดกลั้นอย่างที่สุด เพื่อแสดงความเคารพในการตัดสินใจของเข้าและ พัฒนาความแข็งแกร่งของบุคลิกภาพต่อไปในอนาคตได้

10. สนับสนุนพัฒนาระบบที่ดี แทนการตอบย้ำข้อบกพร่อง

ในกรณีที่ลูกวัยรุ่นมีพัฒนาระบบที่ไม่เหมาะสม เข้าอาจถูกประทับตราว่าเป็นนักลง หรือเป็นไอกัวยุง เพราะเขามีพัฒนาระบบที่เกเรเมื่อถูกตำหนินับถือ ฯ จะยิ่งทำให้เขารู้สึกว่าเขาก็จะเป็นคนแบบนั้นจริง ๆ เมื่อมีการตอบอยาวย้ำข้อบกพร่อง ยิ่งผลักดันให้เกิดมีพัฒนาระบบไม่ดีต่อไป ฉะนั้นจึงควรเน้นพัฒนาระบบที่ดีของเขา บางที่เข้าอาจตอบสนองความศรัทธาของเรา โดยการทำตัวเป็นคนดีก็ได้

11. จงทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก

ให้ลูกเกิดความศรัทธาในตัวของพ่อแม่ เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการลองเลียนแบบเพื่อนำเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตัวเอง โดยโปรดระลึกไว้เสมอว่าท่านต้องการให้เด็กวัยรุ่นเติบโตเป็นคนอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับว่าท่านเองจะเป็นแบบอย่างให้เข้าเป็นตัวที่ต้องการได้หรือไม่

12. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในบ้าน

เพื่อให้บ้านน่าอยู่และเป็นที่หลบร้อนได้เสมอสำหรับวัยรุ่นในบ้านพ่อแม่ครัวมีความรักใคร่ป่องดองกัน ประกอบอาชีพเป็นหลักฐาน ให้ความรักแก่บุตรเท่าเทียมกัน ไม่ทอดทิ้งบุตรมากเกินไป สมาชิกในบ้านครัวมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากัน เข่น รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน พูดคุยกันอย่างเป็นกันเอง มีปัญหาอะไรจะได้ช่วยกันแก้ไข บุคคลในครอบครัวมีกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน เข่น การปลูกต้นไม้ เล่นกีฬา เพราะกิจกรรมเหล่านี้จะทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความสนิทสนมกลมเกลียวกันมากขึ้น เมื่อเขามีปัญหาเขาก็จะกล้าเดินเข้ามายืนรักษาภพ่อแม่ด้วยความสนิทใจ

กล่าวโดยรวม วัยรุ่นเป็นวัยต่อจากวัยเด็กสู่วัยหนุ่มสาว ที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมายเห็นได้ชัด คือมีการหลังข้อร์โมนเพศมากขึ้น ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย เป็นผลให้วัยรุ่นสับสนไม่มั่นใจ ในตอนเอง ประกอบกับการที่เข้าพยาบาลที่จะหาเอกสารใดๆให้กับตนเองต้องการความเป็นอิสระ อยากรู้ อยากรู้ แต่ความคิดและประสบการณ์ของเขายังน้อยนัก จึงทำให้บางครั้งวัยรุ่นอาจทำอะไรไม่เหมาะสม โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ฉะนั้นเมื่อท่านหน้าใจเกี่ยวกับลูกวัยรุ่นของท่าน อย่าเพิ่งด่วนลงโทษ โกรธ ประนามเขาว่าดื้อ เลว ไม่รักดี โปรดจงหาต้นตอของปัญหาแล้วลองตอบสนองเขาอย่างใจเย็น เป็นกันเอง รับฟังอย่างมีสติ แต่ถ้าไม่สามารถแก้ไขได้อย่าเพิ่งท้อแท้ พยายามหาคนกลางที่จะช่วยให้ท่านเข้าใจเด็ก ของท่านได้อย่างชัดเจนขึ้น

บทความจากศูนย์สุขวิทยาจิต

กรมสุขภาพจิต

ตัวอย่าง
ตัวอย่างแบบบันทึกสรุปผลการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน
(Classroom meeting)

ครั้งที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้บันทึก...../.....ขั้น.....

1. จำนวนผู้ปกครองที่มาประชุม.....คน จากจำนวนเต็ม.....คน (มีรายชื่อตั้งแนบ)
2. บรรยายถ况ความร่วมมือ.....
.....
.....
.....
.....

3. ผลที่ได้รับ.....
.....
.....
.....
.....

4. งานที่ทำต่อเนื่อง.....
.....
.....
.....
.....

5. ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

ตัวอย่าง

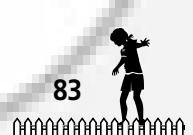
การจัดกิจกรรมการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. กิจกรรมในห้องเรียน
3. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
4. กิจกรรมซ้อมเสริม
5. กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง

กิจกรรม/สาระสำคัญ	วัตถุประสงค์	ตัวอย่างการดำเนินกิจกรรม
<p>1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>เป็นการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียนไม่ใช่ความเรียน โดยส่วนใหญ่จะเป็นเวลาเข้าก่อนเข้าแคล หรือตอนบ่าย ช่วงหมดเวลาควบเรียน หรือเวลาเย็นหลังโรงเรียนเลิกแล้ว</p> <p>การจัดกิจกรรมอาจจัดทำเป็นชุมนุม/ชุมรม โดยมีครุประจำชั้น/ครุที่ปรึกษา กับนักเรียนร่วมกันพิจารณาเลือก (นักเรียนเสนอ กิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง) กิจกรรมให้เหมาะสมและตามความต้องการ ของตัวนักเรียน</p> <p>โรงเรียนควรมีกิจกรรมให้นักเรียนได้เลือกอย่างหลากหลาย ซึ่งนักเรียนอาจเข้าร่วมกิจกรรมในฐานะสมาชิกหรือเป็นผู้ร่วมกิจกรรม หรือเป็นผู้รับผิดชอบ จัดกิจกรรมเองโดยมีครุเป็นที่ปรึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนได้ใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า และเกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือส่วนรวม - นักเรียนเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าหรือภาคภูมิใจในตนเอง จากการแสดงออกถึง ความสามารถที่ตนมี - นักเรียนมีทักษะทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดชุมนุม/ชุมรม ที่นักเรียนสนใจ เข่น ชุมรมร้องเพลง ดนตรีพื้นเมือง/สากล นาฏศิลป์ นักเข้า โต้答ที่ เป็นต้น - จัดโครงการประกวด แข่งขัน หรือการแสดงออก เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ แสดงผลงานของตนเอง การเข้าร่วมกิจกรรม ในชุมนุม/ชุมรมต่าง ๆ - จัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาตน ของนักเรียนตามความสนใจ เข่น ด้านการเรียน ด้านการแสดงออก ด้านศิลปะ ฯลฯ

กิจกรรม/สาระสำคัญ	วัตถุประสงค์	ตัวอย่างการดำเนินกิจกรรม
<p>การที่โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียนที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง ก็จะเอื้ออำนวยให้การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกว้างขวางขึ้น และหากมีเทคโนโลยีทันสมัย ก็จะช่วยให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรมมากขึ้นด้วย</p>		
<p>2. กิจกรรมในห้องเรียน</p> <p>เป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีบทบาทในกลุ่ม และได้เรียนรู้มากกว่าเนื้อหา วิชา</p> <p>การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) หรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) จึงเป็นส่วนสำคัญของการจัดกิจกรรมในห้องเรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วยให้นักเรียนมีทักษะทางสังคม - นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อน เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น - นักเรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง จากการได้ทำงานในกิจกรรมกลุ่ม หรือได้ช่วยงานของครุในห้องเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - หากนักเรียนไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่ค่อยกล้าพูด กล้าแสดงออก หน้าขั้น ก็อาจให้นักเรียนค่อย ๆ เพิ่มระยะเวลาในการพูดหน้าขั้น โดยมีกำลังใจจากครุและท่าทีที่เป็นมิตรของเพื่อน ๆ ในห้องชีงครุอาจมอบหมายให้นักเรียนเป็นผู้รายงานข่าว ปากเปล่า หรือเป็นผู้อ่านข่าวจากสื่อ หนังสือพิมพ์ พังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรือสิ่งตีพิมพ์เพื่อนำเสนอแก่เพื่อน ๆ สปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 2-3 นาที แล้วเพิ่มระยะเวลาให้มากขึ้นต่อไป ฝึกการพูดหรือเล่าเรื่องโดยไม่ต้องเตรียมล่วงหน้า - การมอบหมายให้นักเรียนช่วยแจกใบงาน เอกสาร อุปกรณ์ การเรียนการสอน หรือเก็บสมุด แบบฝึกหัด หรืองานอื่น ๆ และให้คำชี้แจง ยกย่องเมื่อนักเรียน

กิจกรรม/สาระสำคัญ	วัตถุประสงค์	ตัวอย่างการดำเนินกิจกรรม
		ได้ช่วยงาน ซึ่งกิจกรรมนี้หมายความว่า นักเรียนที่มีสมารถสั่น ๆ อยู่ไม่นิ่ง
3. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) <p>ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา/ผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องพิจารณาจับคู่นักเรียนให้เหมาะสมกัน ทั้งด้านความสามารถ บุคลิกภาพ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือกันได้จริง และไม่เกิดปัญหาในการจับคู่หรือลูกบ่มมู่ลูกแกล้งจากเพื่อนที่ตนเองและนักเรียนทั้งคู่ต้องสมัครใจที่จะจับคู่กัน และยินดีให้หรือรับการดูแลช่วยเหลือเพื่อน</p> <p>ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา/ผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งคู่อย่างสม่ำเสมอ ว่าช่วยเหลือกันได้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร รวมทั้งความมีการสอดคล้องหรือให้คำปรึกษา แนะนำในการจับคู่เพื่อการช่วยเหลือกันอย่างสม่ำเสมอ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถหรือมีจุดเด่นในด้านต่าง ๆ ได้ดูแลช่วยเหลือ เพื่อนที่ด้อยกว่า - นักเรียนได้สนใจและเอื้อเพื่อต่อกันและกัน รู้จักการให้และการรับด้วยมิตรไมตรี <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนที่เรียนเก่งให้จับคู่กับนักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อการสอนเสริมให้แก่เพื่อนที่เรียนอ่อนกว่า - นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ในด้านใดด้านหนึ่งจับคู่กับนักเรียนที่ยังไม่ได้แสดงความสามารถออกมากให้เห็น เพื่อนำมาไปสู่การทำกิจกรรมแสดงความสามารถของมา เช่น การเล่นกีฬา ร้องเพลง เล่นดนตรีการพูด เป็นต้น - นักเรียนที่ชอบเก็บตัว จัดอยู่ไม่มีเพื่อนให้จับคู่กับเพื่อนที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจุดเด่น ด้านสัมพันธภาพทางสังคม 	
4. กิจกรรมซ้อมเสริม <p>เป็นการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา/ผู้ที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบจำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี ได้เรียนเพิ่มเติมจากครูประจำวิชาที่ตนเรียนอ่อน เรียนไม่ทันเพื่อน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนไม่ทันวิชาใดก็ให้เรียนเพิ่มเติมกับครูประจำวิชานั้น ๆ โดยนัดแนะวัน เวลา สถานที่ที่จะเรียนให้

กิจกรรม/สาระสำคัญ	วัตถุประสงค์	ตัวอย่างการดำเนินกิจกรรม
<p>วางแผนการสอนช่วงเริ่มให้แก่นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนช้าไม่ทันเพื่อน</p> <p>ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรมีการประสานงานขอความร่วมมือ จากครูประจำวิชา ก่อนส่งนักเรียนไปติดต่อเพื่อขอเรียนช่วงเริ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบตนเองในด้านการเรียน - เพื่อให้นักเรียนได้สั่งใจกับการเรียนของตนเองให้มากขึ้น 	<p>เรียบร้อย ทั้งนี้ให้นักเรียนเป็นผู้ติดต่อกับครูประจำวิชานั้นด้วย ตนเองอีกครั้ง เพื่อฝึกความรับผิดชอบ (ถ้าเป็นนักเรียนระดับชั้นม.1-3 ครูที่ปรึกษา/ประจำวิชา ควรเป็นผู้เข้ามาให้กับนักเรียน)</p>
<p>6. กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง</p> <p>เป็นการช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ซึ่งครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรมีทักษะการสื่อสารและควรออกถึงความรู้สึกห่วงใยของครูที่มีต่อนักเรียน จากการติดตามที่สังเกตุเห็นแทนการแจ้งว่า นักเรียนมีปัญหาในเรื่องใดเพื่อมีให้ผู้ปกครอง เกิดความรู้สึกต่อต้าน ไม่พอใจ ทั้งกับครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา หรือแม้แต่ตัวนักเรียนเอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนัก และมีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือ นักเรียนมากขึ้น และรับทราบถึงปัญหาของนักเรียนที่พบในโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - การเชิญผู้ปกครองมาพบที่โรงเรียน เป็นการส่วนตัว - การโทรศัพท์ติดต่อ - การแจ้งโดยการเขียนจดหมาย

ตัวอย่าง
แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
(สำหรับครูที่ปรึกษา)

ชื่อ..... สถานศึกษา..... ขั้น..... เลขที่.....

ปัญหาของนักเรียน

1. ด้านความสามารถ

- การเรียน คือ.....
 ความสามารถอื่น ๆ คือ.....

2. ด้านสุขภาพ

- ร่างกาย คือ.....
 จิตใจ - พฤติกรรม คือ .....

3. ด้านครอบครัว

- เศรษฐกิจ คือ.....
 การคุ้มครองนักเรียน คือ.....

แผนการแก้ไขปัญหา

- จัดกิจกรรมในห้องเรียน โดย.....
.....
 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดย.....
.....
 จัดกิจกรรมซ้อมเสริม โดย.....
.....
 จัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน โดย.....
.....
 ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง โดย.....
.....

การดำเนินงานแก้ไขปัญหา

วัน เดือน ปี	วิธีการ	ผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงาน

- นักเรียนดีขึ้น อย่างไร เหลือ
- ดูแลต่อไปอีกประมาณ 3 เดือน
- ส่งต่อ .....

ตัวอย่าง

แบบบันทึกสรุประยงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น^๑ (เพื่อรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ทุกภาคเรียน)

จำนวนนักเรียนในความดูแล..... คน แยกเป็น

* กลุ่มปกติ..... คน (ร้อยละ..... ของจำนวนนักเรียนในความดูแล)

* กลุ่มเสี่ยง..... คน (ร้อยละ..... ของจำนวนนักเรียนในความดูแล)

* กลุ่มมีปัญหา..... คน (ร้อยละ..... ของจำนวนนักเรียนในความดูแล)

แก้ไขช่วยเหลือได้แล้ว..... คน อญี่ในระหว่างแก้ไขช่วยเหลือ..... คน ส่งต่อ..... คน

ผลการดำเนินงานกับกลุ่มแก้ไขช่วยเหลือ จำแนกตามลักษณะปัญหาของนักเรียน

ลักษณะปัญหา	แก้ไขช่วยเหลือ ได้แล้ว (คน)	อญี่ในระหว่างการ แก้ไขช่วยเหลือ (คน)	ส่งต่อ..... (คน)	หมายเหตุ
ด้านการเรียน				
ด้านสุขภาพร่างกาย				
ด้านสุขภาพจิต				
ด้านพฤติกรรม				
ด้านเศรษฐกิจ				
ด้านการคุ้มครองนักเรียน				
ด้านเลี้ยงดู				
ด้านสิงแวดล้อม				
อื่น ๆ โปรดระบุ				

กิจกรรมการส่งต่อนักเรียน

ตัวอย่าง

บันทึกการส่งต่อ (โดยครุที่ปรึกษา)

โรงเรียน.....

วันที่.....

เรื่อง ขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียน

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียน

ด้วยนักเรียน ชื่อ..... ขั้น ม..... เลขประจำตัว.....

มีพฤติกรรมสรุปได้ ดังนี้.....
.....
.....

และได้ดำเนินการช่วยเหลือแล้วสรุปได้ ดังนี้.....
.....
.....

แต่ยังคงมีพฤติกรรม ดังนี้.....
.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนดังกล่าว และ ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ครุที่ปรึกษา

ตัวอย่าง
แบบรายงานแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน
(จากการส่งต่อบุคลากรภายในโรงเรียน)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน

เรียน .....

ตามที่ท่านได้ส่งนักเรียน ชื่อ..... ขึ้น..... มาให้ดำเนินการช่วยเหลือนั้น บัดนี้
(ผู้ดำเนินการช่วยเหลือ).....ได้ดำเนินการให้การช่วยเหลือนักเรียนแล้ว สรุปผล
ดังนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

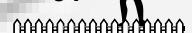
ขอแสดงความนับถือ

(..)

รายชื่อผู้จัดทำคู่มือครู : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. นางสาวจันทร์เพ็ญ ใจศิริ	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1
2. นายนิธิภัทร คำพันมาก	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3
3. นางสาวฐิติภัทร ประสิทธิพร	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6
4. นายประเสริฐ ศรีจันทร์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11
5. นายชุมพล ยาทองไวย	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชฯ
6. นางนิตยา มาโควงศ์	โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ
7. นางสุทธิศรี สมิตเวช	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
8. นายพงศ์ศักดิ์ บัวหยาด	โรงเรียนราชวินิตบางเขน
9. นายธรรมิท ธรรมลสโรชา	โรงเรียนราชวินิตมัธยม
10. นายพริษฐ์ พงศ์พิทักษ์	โรงเรียนทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
11. นางศศนันท์ ผ่องศรี	โรงเรียนไชยวิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
12. นางสำไพ ชี้คงคิด	โรงเรียนย่านดาภาวรรณชูปัณฑ์
13. นางสาวสิรินาถ สนดุน	โรงเรียนท่าม่วงราชภรบำรุง
14. นางวิจิตต์ วรากิริมย์	โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
15. นางสาวสุนันทา พุ่มวารี	โรงเรียนเบญจมราชนิคราชบูรี
16. นางกัลยาณี ทิพรังศรี	โรงเรียนหนองจางวิทยา จังหวัดอุทัยธานี
17. นางสาวณัฐกานต์ มหาวรรณ	โรงเรียนท่าม่วงปัญญา จังหวัดตาก
18. นายประภาส ณ พิกุล	โรงเรียนดำรงราชานุรักษ์สังเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
19. นายอภิรักษ์ คงทวี	โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาครา จังหวัดหนองบัวลำภู
20. นายวีรวพร ลาทอง	โรงเรียนเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
21. นายวิชิต รุ่งศรีทอง	โรงเรียนคราชพิทยาคม จังหวัดนครราชสีมา
22. นายบุญชู แก้วประดิษฐ์	โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดครนายก
23. นายอำนวยผล สรพrho	โรงเรียนพุทธโสสคร จังหวัดฉะเชิงเทรา

รายชื่อคณะกรรมการเพื่อจัดทำคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

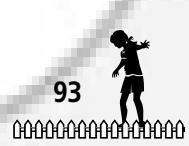
ในระหว่างวันที่ 5 - 7 มีนาคม 2546

ณ. โรงแรมอมารี แอร์พอร์ต กรุงเทพมหานคร

1. นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ	นายแพทย์ 10. วช. (ด้านเวชกรรม สาขาจิตเวช)
2. ดร.กมล อดคล้าย	ผู้อำนวยการศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และครอบครัว กระทรวงศึกษาธิการ
3. ว่าที่ร้อยตรี ดร.ประسنค์ สังฆะไชย	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศฯเขตการศึกษา 11 กรมสามัญศึกษา
4. ดร.เบญจลักษณ์ นำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการพิเศษ
5. นายสรพสิทธิ์ คุณพัฒน์	ผู้อำนวยการศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
6. นางสาวอมราถु อินโนขานนท์	นักจิตวิทยา 8 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
7. นางอุษา พึงธรรม	นักวิชาการสาธารณสุข 8 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
8. นางสาวอินทิรา ปัทมินทร์	นักวิชาการสาธารณสุข 8 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
9. นางวนิดา ชนินทุกวงษ์	นักจิตวิทยา 8 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
10. นางสาวขจิตรัตน์ ปุ่นพันธ์ฉาย	นักสังคมสงเคราะห์ 6 สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
11. นางสาวนิย์ พัฒนอมร	พยาบาลวิชาชีพ 7 สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น
12. นางคุบล หมุดธรรม	นักสังคมสงเคราะห์ 8 ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กภาคเหนือ
13. นางสาวศรีลักษณ์ แก้วเกียรติพงษ์	นักวิชาการสาธารณสุข 7 ศูนย์สุขภาพจิตที่ 5
14. นายรณสิงห์ รือเรือง	นักจิตวิทยา 6 ศูนย์สุขภาพจิตที่ 10
15. นางพิชญ์มนทน์ ลีกานเด้ไทย	ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
16. นายประวิต เอราวรรณ	อาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
17. นายบุญส่ง จิตรมณีโรจน์	อาจารย์ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน
18. นางราภรณ์ วงศ์ดิลกากุล	อาจารย์ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน
19. นายชุมพล ยะทองไชย	อาจารย์ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช
20. นางอรุณี ขาวุ้ยด้วยกิจ	อาจารย์แนะแนว โรงเรียนสตวิรัตน์อับสตรสารค์
21. นางสาววารุณี ศรีราษฎร์	อาจารย์แนะแนว โรงเรียนสตวิรัตน์อับสตรสารค์
22. นางอิมใจ ดีไซ	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนสุวรรณพลับพลา
23. นางนิตยา มาโควงศ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนสตวิรัตน์อับสตรสารค์
24. นางสาวจงกล ทรัพย์สมบูรณ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
25. นางสุทธิศรี สมิตเวช	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
26. นายพงศ์ศักดิ์ บัวหยาด	อาจารย์ 2 โรงเรียนราชวินิตบางเขน
27. นายธรรมิท ธรรมลิ作风建设	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวินิตมัธยม
28. นายสัมพันธ์ นิปోชา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนราชวิถีวاس จังหวัดนราธิวาส
29. นายพริษฐ์ พงศ์พิทักษ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
30. นางธศนันท์ ผ่องศรี	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนไชยวิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
31. นางเลอฉลักษณ์ สุทธิพันธ์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนสตวิรัตน์อับสตรสารค์

32. นางคำไฟ ขั้งคิด	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปัลังก์
33. นายศิริ สุกใส	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี
34. นายศักดินทร์ จริงจิตต์	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนท่าม่วงราชภัฏรำรุง
35. นางสาวสิรินาถ สนตุน	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนท่าม่วงราชภัฏรำรุง
36. นางพรสาวรัต เพียรดวงครี	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนเบญจมราษฎร์ศรีราชาบุรี
37. นางวิจิตต์ วรากิริมย์	อาจารย์	โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
38. นางมาลารัตน์ แพรวพัทธะประสิทธิ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนเบญจมราษฎร์ศรีราชาบุรี
39. นางสาวสุนันทา พุ่มวารี	อาจารย์	โรงเรียนเบญจมราษฎร์ศรีราชาบุรี
40. นายณรงค์ เถาวัลย์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนหนองฉางวิทยา จังหวัดอุทัยธานี
41. นางกัลญาณี ทิพวงศ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนหนองฉางวิทยา จังหวัดอุทัยธานี
42. นางสาวณัฐรานต์ มหารรณ	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนบดุงปัญญา จังหวัดตาก
43. นายประภาส ณ พิกุล	อาจารย์ 2	โรงเรียนดำรงราชานุรักษ์สังเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
44. นายอภิรักษ์ คงทวี	อาจารย์ 1 ระดับ 5	โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาศาสตร์ จังหวัดหนองบัวลำภู
45. นายวีพร ลาทอง	อาจารย์ 1 ระดับ 5	โรงเรียนเดชาอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
46. นายสถิตย์ ชนะชัย	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนยางชุมน้อยพิทยาคม จังหวัดศรีสะเกษ
47. นายวิชิต รุ่งศรีทอง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนโศรนนครราชสีมา
48. นายบุญชู แก้วประดิษฐ์	อาจารย์	โรงเรียนบ้านนา “นายพิทยากร” จังหวัดศรีสะเกษ
49. นายคำนวยผล สรพาราม	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนพุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา
50. นางสาวจันทร์เพ็ญ ใจติศิริ	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1
51. นางสาวกานุจันกมล สุวิทยารัตน์	ศึกษานิเทศก์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2
52. นายนิธิภัทร คำพันมาก	ศึกษานิเทศก์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3
53. นางสาวแสงรวี ศุทธกิจ	ศึกษานิเทศก์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4
54. นายรังสรรค์ เพ็งนู	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5
55. นางมัณฑนา เพ็งนู	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5
56. นางสาวจิตติภัทร ประสีทธิพร	ศึกษานิเทศก์ 8	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6
57. นายพิชิตพล สุทธิสารนนท์	ศึกษานิเทศก์ 9	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
58. นายวีระ อุสาหะ	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
59. นางสาวระหวพวรรณ ศรีสุข	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9
60. นายประเสริฐ ศรีจันทร์	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11
61. นางชุดช้อย สุวรรณพิศ	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
62. นายสมควร วรสันต์	ศึกษานิเทศก์	สำนักงานคณะกรรมการประณมศึกษาแห่งชาติ
63. นางสาวอภิญญาณ บุญอุไร	ศึกษานิเทศก์ 7	ช่วยราชการสำนักงานโครงการพิเศษ
สปจ.เชียงราย		
64. นายไสวณ จุ่โลทก	ศึกษานิเทศก์ 7	สำนักงานการประณมศึกษาจังหวัดเชียงราย
65. นายสรุตตน์ สรวงสิงห์	ศึกษานิเทศก์ 7	สำนักงานการประณมศึกษาอำเภอป่าแดดจังหวัดเชียงราย
66. นางอุบลวรรณ แสนมหายกษ์	อาจารย์ 3 ระดับ 9	โรงเรียนบ้านแม่ข้าวต้มท่าสุด

67. นางทรงศรี นารินทร์	อาจารย์ 3 ระดับ 9	สำนักงานประ大局คึกษาจังหวัดเชียงราย
สปจ.นครราชสีมา		
68. นางศิริรัตน์ บุญตานนท์	ศึกษานิเทศก์ 7	สำนักงานการประ大局คึกษาจังหวัดนครราชสีมา
สปจ.อุดรติดตั้ง		
69. นายชาลัยทธ ครุฑเมือง	ศึกษานิเทศก์	สปจ. อุดรติดตั้ง
สปจ.พระนครศรีอยุธยา		
70. นายขันจะ กองไตรรย์	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียนวัดอินทาราม
สปจ.มุกดาหาร		
71. นายปริวิชา พาลูกา	ศึกษานิเทศก์	สปจ. มุกดาหาร
72. นายไม่ตี่ พันชัย	อาจารย์ 1 ระดับ 4	โรงเรียนบ้านโสก สปอ.คงหลวง
73. นายเพชร ศรีประสงค์	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนบ้านขามป้อม สปอ.หัวน้ำใหญ่
สปจ.สงขลา		
74. นายประกอบ มนีโรจน์	ศึกษานิเทศก์ 8	สปจ. สงขลา
สปจ.พะเยา		
75. นางมลิวัลย์ สุขประเสริฐ	ศึกษานิเทศก์ 7	สปจ. พะเยา
76. นายสมจิตต์ สุวรรณมาศ	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนอนุบาลจุน สปอ.จุน
สปจ.ประจำบดีรีขันธ์		
77. นางสาวฉันทนา พวงเดช	ศึกษานิเทศก์ 7	สปจ.ประจำบดีรีขันธ์
78. นายพีระ แยยินดี	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนอนุบาลประจำบดีรีขันธ์
สปจ.สุรินทร์		
79. นางวิไลวรรณ เมมื่นชาติ	ศึกษานิเทศก์ 7	สปจ.สุรินทร์
80. นายสุพรรณ ทองสุข	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนบ้านสวยงาม สปอ.เมืองสุรินทร์
81. นายภูวันย์ สุรินทรานุรัตน์	อาจารย์ 1 ระดับ 4	โรงเรียนบ้านสวยงาม
สปจ.บุรีรัมย์		
82. นางจิตรา บุญโถ	ศึกษานิเทศก์	สำนักงานการประ大局คึกษาอำเภอโนนสุวรรณ
83. นางสาวนันแปง ศรีทอง	ศึกษานิเทศก์ 7	สปจ. บุรีรัมย์
84. นายสมจิตต์ ลุนโน	อาจารย์ 3	โรงเรียนบังขับสมบูรณ์ สปอ.โนนสุวรรณ
85. จ.ส.ต. บุญมี รัตนโกสล	อาจารย์ 2	โรงเรียนบ้านดอนสมบูรณ์ สปอ.โนนสุวรรณ
สปจ.ราชบุรี		
86. นางศรีจิตต์ สร้างເອີມ	ศึกษานิเทศก์ 7	สปจ.ราชบุรี
87. นายอภิชาติ คุณอาثار	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนวัดดอนคลุง สปอ.เมืองราชบุรี
88. นางมิษณ อิมอร่าม	อาจารย์ 2	โรงเรียนวัดดอนคลุง
สปจ.ยะลา		
89. นายปัญญา สุขศรี	ศึกษานิเทศก์	สปจ. ยะลา
90. นางศศิภา รุ่งทอง	อาจารย์ 1 ระดับ 5	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 73 สปอ.วังจันทร์

สปจ.ตราด

- 91. นางสาววนบุน กัมมาจาร
- 92. นายปริชา ชื่อกำเนิด
- 93. นายสุขุม วิรุณราช

สปจ.สกลนคร

- 94. นางประภัสสร โภศลวัฒน์
- 95. นางลักษณา ศรีจำเพลิง
- 96. นางสาววินัส จันมา
- 97. นางนัยนา ออยพรต
- 98. นางสาวจิราภา ขมขื่นจิตต์
- 99. นางสาวทองໄพรำ สถาพรินทุ
- 100. นางสาวyuวดี งามวิทยโรจน์

ศึกษานิเทศก์

ผู้อำนวยการ

ผู้อำนวยการ

สปจ.ตราด

โรงเรียนบ้านคลองประทุน สปอ.เมืองตราด

โรงเรียนวัดไทรทอง สปอ. เมืองตราด

ศึกษานิเทศก์ 7

อาจารย์ 2 ระดับ 7

นักวิชาการสารสารสนเทศ 7

เจ้าหน้าที่มูลนิธิ

เจ้าหน้าที่มูลนิธิ

เจ้าหน้าที่มูลนิธิ

เจ้าหน้าที่มูลนิธิ

สปจ. สกลนคร

โรงเรียนบ้านทุ่งมนชาตุ สปอ. เจริญศิลป์

ศูนย์อนามัยที่ 5

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

